

**KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE**

Informacija

**o stanju na tržištu hartija od vrijednosti, radu i poslovanju
Komisije za hartije od vrijednosti
Republike Srpske
za prvo polugodište 2021. godine**

Banja Luka, septembar 2021. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Polugodišnja informacija o stanju na tržištu hartija od vrijednosti, radu i poslovanju Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske

SADRŽAJ

I	TRŽIŠTE KAPITALA REPUBLIKE SRPSKE	4
1.	Normativno-pravni okvir	4
2.	Makroekonomsko i finansijsko okruženje	6
3.	Primarno tržište hartija od vrijednosti	11
4.	Sekundarno tržište hartija od vrijednosti	17
4.1.	Berzanski pokazatelji	17
4.2.	Izvještavanje i objavljivanje informacija od strane emitenata	28
4.3.	Preuzimanje akcionarskih društava	30
4.4.	Promjena oblika akcionarskog društva i promjena pravne forme	31
5.	Investicioni fondovi	32
5.1.	Neto vrijednost imovine	34
5.2.	Struktura imovine investicionih fondova	35
II	AKTIVNOSTI KOMISIJE U PRVOM POLUGODIŠTU 2021. GODINE.....	36
1.	Osnovni podaci o Komisiji	37
1.1.	Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije	37
1.2.	Imenovanje članova i sastav Komisije	38
1.3.	Organizaciona struktura Komisije.....	38
2.	Statistički podaci o radu Komisije	39
2.1.	Sjednice Komisije	39
2.2.	Registri i evidencije Komisije	40
3.	Emisija hartija od vrijednosti	41
4.	Postupci odobravanja prospekata za uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu	42
5.	Preuzimanje akcionarskih društava	43
6.	Ispiti za sticanje zvanja	44
7.	Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	44
7.1.	Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema Zakonu o tržištu	44
7.2.	Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema Zakonu o investicionim fondovima.....	47
7.3.	Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema zakonu o faktoringu	52
8.	Razvoj i međunarodna saradnja	52
8.1.	Normativne aktivnosti	52
8.2.	Promocija i edukacija	53
8.3.	Saradnja.....	53
9.	Nadzor nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti	55
10.	Edukacija zaposlenih	58
III	FINANSIJSKO POSLOVANJE KOMISIJE	59
1.	Finansiranje Komisije	59
2.	Rashodi Komisije.....	60
3.	Višak prihoda nad rashodima	61
4.	Kapitalni izdaci i ostale nabavke	61

I TRŽIŠTE KAPITALA REPUBLIKE SRPSKE

Tržište kapitala usmjerava raspoloživa finansijska sredstva i ima značajan uticaj na razvoj privrede, poslovanje privrednih društava kao emitenata hartija od vrijednosti, kreiranje novih investicionih mogućnosti, te privlačenje novih i zadržavanje postojećih investitora. Počeci razvoja tržišta kapitala u Republici Srpskoj vezuju se za proces privatizacije i formiranje institucija tržišta kapitala, Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija) 2000. godine, Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Centralni registar) i Banjalučke berze hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banjalučka berza) 2001. godine. Prva transakcija na Banjalučkoj berzi obavljena je u martu 2002. godine. Malo tržište i neadekvatan razvoj privatizovanih preduzeća imali su opredjeljujući uticaj na stepen razvoja tržišta kapitala Republike Srpske.

Prema klasifikaciji FTSE Global Equity Index Series¹ tržište kapitala Republike Srpske nije klasifikovano. Međutim, tržište kapitala Republike Srpske u klasifikaciji tržišta najbliže pripada grupi tzv. rubnih tržišta (eng. frontier markets), u kojoj se nalaze tržišta Srbije, Hrvatske i Sjeverne Makedonije. Rubna tržišta predstavljaju grupu tržišta u razvoju koja imaju manju tržišnu kapitalizaciju i likvidnost od grupe koja čini razvijenija tržišta u razvoju. Ova tržišta u osnovi karakteriše relativna otvorenost i dostupnost za strane investitore ali i moguća veća ekonomska i politička nestabilnost, potencijalni veći dugoročni povrat i mala korelacija sa drugim tržištima kapitala.

1. Normativno-pravni okvir

Zakon o tržištu hartija od vrijednosti², Zakon o investicionim fondovima³, Zakon o preuzimanju akcionarskih društava⁴, Zakon o faktoringu⁵ te dijelom i Zakon o privrednim društvima⁶ predstavljaju temeljne pravne akte i glavni zakonodavno-pravni okvir za uspješno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske. Komisija je preduzela niz mjera i aktivnosti u cilju njihove dosljedne i potpune primjene u praksi.

Interni opšti akti, kojima se na cjelovit, sveobuhvatan i sistematičan način uređuje funkcionisanje i rad same Komisije su:

- Statut Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (koji sadrži i Etička pravila Komisije),
- Poslovnik o radu Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske i
- Tarifa naknada, na koju saglasnost daje Vlada Republike Srpske.

Iz oblasti emisije hartija od vrijednosti primjenjuju se sljedeći akti koje je donijela Komisija u skladu sa zakonskim ovlašćenjima:

- Pravilnik o Registru emitenata hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude i

¹ FTSE Global Equity Index Series pokriva preko 8.000 hartija od vrijednosti u 48 različitih zemalja i preko 98% svjetske tržišne kapitalizacije – pokriva svu imovinu i sektore relevantne za potrebe investitora u svijetu.

² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13, 4/17 i 63/21.

³ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 92/06, 82/15 i 94/19.

⁴ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 65/08, 92/09 i 59/13.

⁵ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 123/20.

⁶ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19.

- Pravilnik o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva.

U dijelu koji se odnosi na poslovanje ovlašćenih učesnika (kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti), primjenjuju se sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o trgovanju,
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- Pravilnik o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera,
- Pravilnik o poslovanju berzanskih posrednika,
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala, izloženosti riziku, posebnim rezervama i likvidnosti brokersko-dilerskog društva,
- Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti,
- Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija o poslovanju sa hartijama od vrijednosti,
- Pravilnik o obavljanju kastodi poslova,
- Pravilnik o načinu sprečavanja zloupotreba povlašćenih informacija,
- Pravilnik o postupcima koji se mogu smatrati manipulacijom i drugim oblicima zloupotrebe tržišta u cilju njihovog otkrivanja i sprečavanja,
- Pravilnik o davanju saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu brokersko-dilerskog društva i
- Pravilnik o registru kvalifikovanih investitora i odobravanju statusa kvalifikovanih investitora.

Propisi koji se odnose na poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima su:

- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara,
- Pravilnik o uslovima, načinu sticanja i priznavanju ovlašćenja za prodaju akcija ili udjela u investicionim fondovima s javnom ponudom,
- Pravilnik o promociji investicionih fondova sa javnom ponudom,
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o sadržaju ugovora između zatvorenog investicionog fonda s javnom ponudom i društva za upravljanje,
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fondova,
- Pravilnik o uspostavljanju, vođenju i objavljivanju podataka iz registra udjela u otvorenom investicionom fondu,
- Pravilnik o ulaganjima i ograničenjima ulaganja otvorenih investicionih fondova rizičnog kapitala s privatnom ponudom,
- Pravilnik o ulaganju otvorenih investicionih fondova s privatnom ponudom,
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda,
- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima,

- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje,
- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik kojim se uređuje postupak, troškovi i rokovi likvidacije investicionih fondova,
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda,
- Pravilnik o obaveznom sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole za osnivanje, sadržaju prospekta i zahtjeva za izmjenu prospekta otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom i
- Pravilnik o uslovima i postupku spajanja otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.

Propisi koji se odnose na poslovanje društava za faktoring su:

- Pravilnik o izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za faktoring.
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora i direktora društva za faktoring.
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje djelatnosti faktoringa.
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještavanja društva za faktoring.
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra društava za faktoring i poslovnih jedinica.
- Pravilnik o kriterijumima i načinu upravljanja rizicima društva za faktoring.

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima doneseni su i sljedeći propisi:

- Uputstvo o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala,
- Uputstvo o načinu uvida javnosti u spisak akcionara emitenta hartija od vrijednosti,
- Uputstvo o sadržaju revizorskih izvještaja za investicione fondove i emitente sa javno emitovanim hartijama od vrijednosti,
- Uputstvo o formi i sadržaju mišljenja uprave emitenta o objavljenoj ponudi za preuzimanje emitenta,
- Standardi korporativnog upravljanja i
- Smjernice za procjenu rizika i provođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike u nadležnosti Komisije za hartije od vrijednosti.

2. Makroekonomsko i finansijsko okruženje

Ugovore za izradu i praćenje suverenog kreditnog rejtinga Bosna i Hercegovina potpisala je sa dvije međunarodne agencije za kreditni rejting Moody's Investors Service i

Standard & Poor's⁷. Agencija Moody's Investors Service je 21. avgusta 2020. godine Bosni i Hercegovini potvrdila suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“, dok je agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's 28. avgusta 2020. godine Bosni i Hercegovini potvrdila suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Opis	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Rejting	B3 / stabilni izgledi	B / stabilni izgledi
Datum	21.08.2020.	28.08.2020.
Aktivnost	Potvrđen rejting	Potvrđen rejting

Tabela 1. Aktuelni kreditni rejting Bosne i Hercegovine

S obzirom da agencije Moody's Investors Service i Standard & Poor's koriste različite oznake za rejting, u cilju boljeg sagledavanja kreditnog rejtinga, odnosno stanja u kojem se Bosna i Hercegovina nalazi, u nastavku je dat prikaz kreditnih rejtinga ovih agencija.

Moody's Investors Service	Standard & Poor's	Kratak opis kategorije rejtinga
INVESTICIONI NIVO		
Aaa	AAA	Najbolja kreditna sposobnost, minimalan kreditni rizik
Aa1 Aa2 Aa3	AA+ AA AA-	Visoka kreditna sposobnost, veoma nizak kreditni rizik
A1 A2 A3	A+ A A-	Srednjevisoka kreditna sposobnost, nizak kreditni rizik
Baa1 Baa2 Baa3	BBB+ BBB BBB-	Srednja kreditna sposobnost, umjeren kreditni rizik
NEINVESTICIONI (ŠPEKULATIVNI) NIVO		
Ba1 Ba2 Ba3	BB+ BB BB-	Kreditna sposobnost sa špekulativnim elementima, znatan kreditni rizik
B1 B2 B3	B+ B B-	Špekulativna kreditna sposobnost, visok kreditni rizik
Caa1 Caa2 Caa3	CCC+ CCC CCC-	Loša kreditna sposobnost, veoma visok kreditni rizik
Ca C	CC C SD D	Visokošpekulativna kreditna sposobnost, izvjesno neizvršavanje obaveza, selektivni bankrot, bankrot

Tabela 2. Usporedni prikaz oznaka rejtinga agencija Moody's Investors Service i Standard&Poor's⁸

Kreditni rejting B3, odnosno B koji su Bosni i Hercegovini odredile ove agencije ukazuje da Bosna i Hercegovina ima špekulativnu kreditnu sposobnost sa visokim kreditnim rizikom. Ovim se Bosna i Hercegovina nalazi na jedan korak do ocjene „loša

⁷ Извор: Централна банка Босне и Херцеговине, URL= <https://www.cbbh.ba/Content/Read/1038>

⁸ Исто

kreditna sposobnost sa veoma visokim kreditnim rizikom“, što se smatra potpuno neatraktivnim za ulaganje.

Država	Dugoročni rejting / Izgled	
	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Albanija	B1 / stabilan	B+ / stabilan
Bosna i Hercegovina	B3 / stabilan	B / stabilan
Bugarska	Baa2 / pozitivan	BBB / pozitivan
Crna Gora	B1 / stabilan	B+ / negativan
Grčka	B1 / stabilan	BB- / stabilan
Hrvatska	Ba2 / pozitivan	BBB- / stabilan
Mađarska	Baa3 / stabilan	BBB / stabilan
Sjeverna Makedonija	-	BB- / stabilan
Rumunija	Baa3 / stabilan	BBB- / negativan
Slovenija	Baa1 / pozitivan	AA- / stabilan
Srbija	Ba3 / pozitivan	BB+ / stabilan

Tabela 3. Pregled dugoročnog rejtinga pojedinih zemalja iz šireg okruženja⁹

Rejting	Datum	Aktivnost
B3 / stabilni izgledi	21.08.2020.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	16.02.2018.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	26.02.2016.	potvrđen rejting
B3 / stabilni izgledi	10.07.2012.	potvrđen rejting / izgled izmijenjen
B3 / na posmatranju - negativno	03.04.2012.	snižen rejting
B2 / negativni izgledi	16.05.2011.	izgled izmijenjen
B2 / stabilni izgledi	17.05.2006.	povećan rejting
B3 / pozitivni izgledi	29.03.2004.	dodijeljen rejting

Tabela 4. Istorija rejtinga Bosne i Hercegovine po procjeni Agencija Moody's Investors Service¹⁰

Rejting	Datum	Aktivnost
B / stabilni izgledi	28.08.2020.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	30.04.2020.	potvrđen rejting / izmijenjen izgled
B / pozitivni izgledi	28.02.2020.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	06.09.2019.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	08.03.2019.	potvrđen rejting / izgled izmijenjen
B / stabilni izgledi	07.09.2018.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	09.03.2018.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	09.09.2016.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	11.03.2016.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	11.09.2015.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	13.03.2015.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	19.09.2014.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	28.03.2014.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	27.09.2013.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	27.03.2013.	potvrđen rejting
B / stabilni izgledi	28.03.2012.	potvrđen rejting / izgled izmijenjen
B / na posmatranju - negativno	30.11.2011.	snižen rejting
B+ / negativni izgledi	28.07.2011.	izgled izmijenjen
B+ / stabilni izgledi	08.12.2009.	potvrđen rejting
B+ / stabilni izgledi	22.12.2008.	dodijeljen rejting

⁹ Исто

¹⁰ Исто

Tabela 5. Istorija rejtinga Bosne i Hercegovine po procjeni Agencije Standard & Poor's¹¹

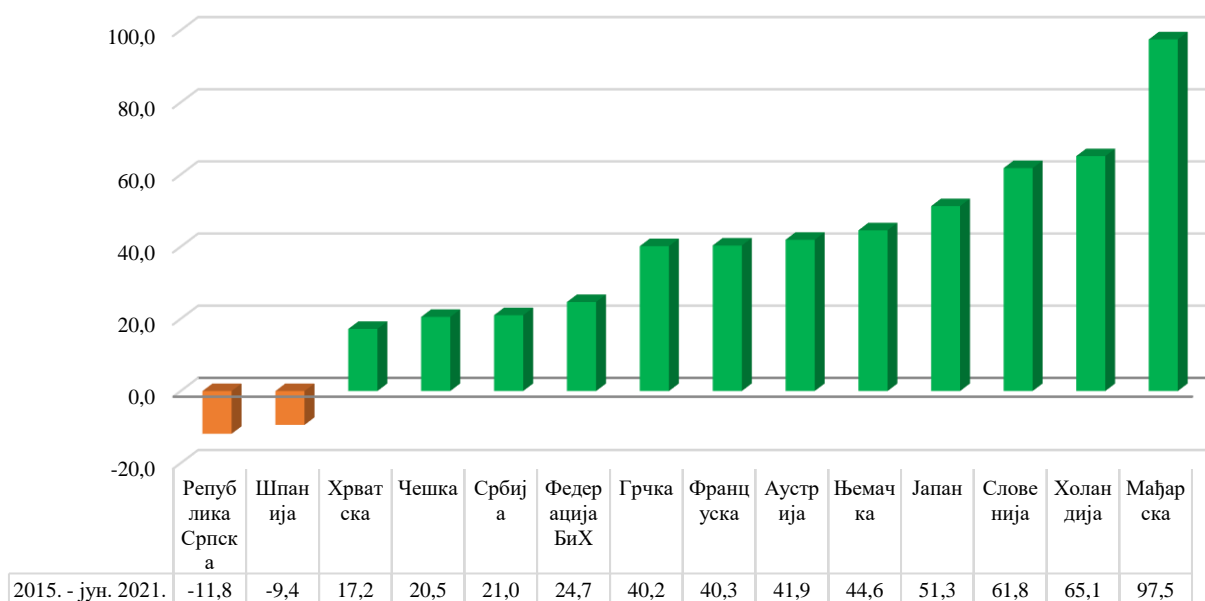
Prema ocjenama agencija, među zemljama u regionu, Bosna i Hercegovina ima najniži kreditni rejting.

Struktura finansijskog sistema Republike Srpske i dalje je izrazito bankocentričnog tipa, a neadekvatan odnos prema štednji i investicijama imaju značajan uticaj na to da privredna društva koja imaju potrebu za novim kapitalom i dalje nedovoljno koriste tržište kapitala kao primarni izvor finansiranja sopstvenog razvoja.

U prvom polugodištu 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine došlo je do blagog rasta berzanskog indeksa, indeksa obveznica i tržišne kapitalizacije, dok je došlo do pada ukupnog i redovnog prometa.

Tržište	Indeks	Promjena indeksa (%)						
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	jun 2021.	2015.-jun 2021.
Grčka	ASE	1,9	24,7	-23,6	49,5	-11,7	9,4	40,2
Federacija BiH	SASX-10	-1,2	-18,5	11,5	29,0	-5,5	14,0	24,7
Srbija	BELEX15	11,4	5,9	-3,7	9,6	-6,6	4,1	21,0
Slovenija	SBI20	3,1	12,4	-0,3	15,2	-2,7	25,0	61,8
Austrija	ATX	9,2	30,6	-19,0	15,0	-12,8	22,4	41,9
Republika Srpska	BIRS	-17,0	-0,6	4,1	9,3	-6,7	1,4	-11,8
Hrvatska	Crobex	18,1	-7,6	-6,2	16,7	-13,8	13,9	17,2
Španija	MADX	-2,2	7,6	-15,0	10,2	-15,4	8,7	-9,4
Češka	PX	-3,6	17,0	-8,2	12,8	-7,9	12,2	20,5
Francuska	CAC	4,9	9,3	-11,0	26,4	-7,1	17,2	40,3
Japan	NKY	0,4	19,1	-14,1	20,9	16,0	4,9	51,3
Holandija	AEX	9,4	12,7	-10,4	23,9	3,3	16,8	65,1
Mađarska	BUX	33,8	23,0	0,9	16,0	-8,6	12,2	97,5
Njemačka	DAX	6,9	12,5	-18,1	25,2	3,5	13,2	44,6

Tabela 6. Uporedni prikaz promjene indeksa u periodu 2015. – jun 2021. godine

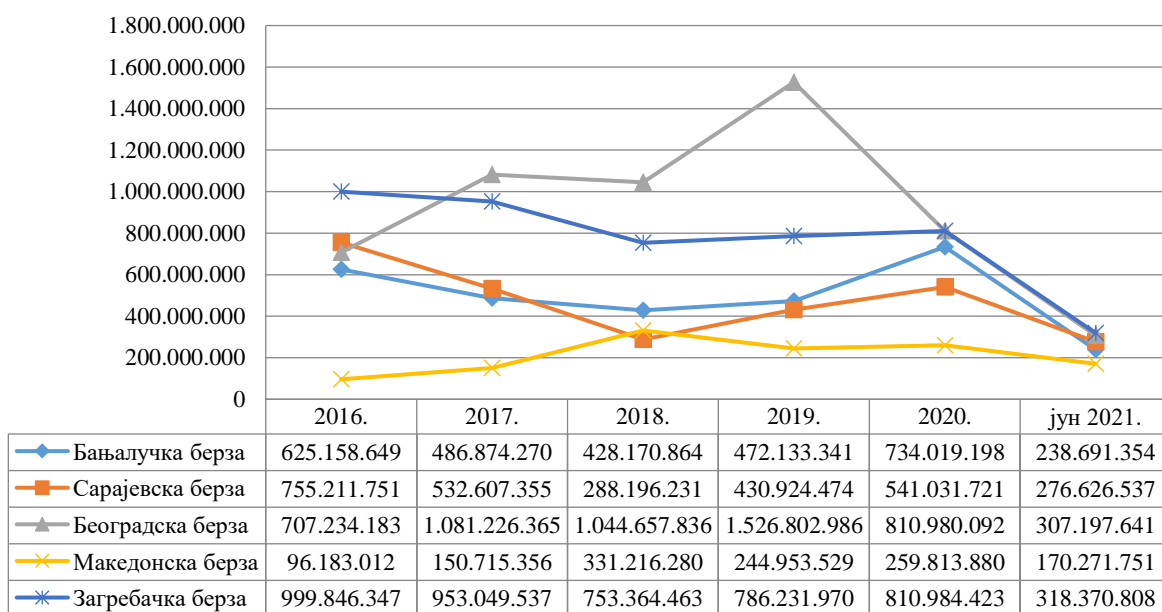

¹¹ Исто

Slika 1. Prikaz promjena indeksa u periodu 2015. – 30.06.2021. godine (%)

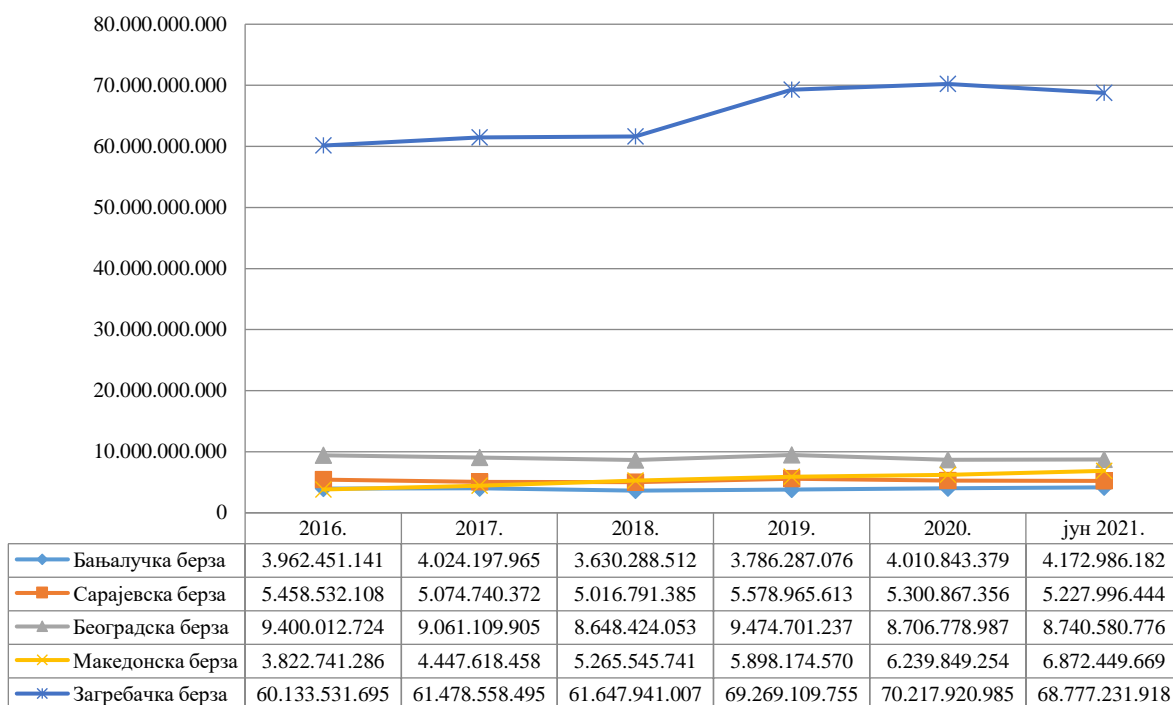
U periodu od 2015. do 30.06.2021. godine većina posmatranih tržišta bilježe povećanje vrijednosti indeksa cijena u intervalu od 17,2%, koliko bilježi tržište kapitala Hrvatske, do 97,5% koliko bilježi tržište kapitala Mađarske. Međutim, tržište kapitala u Republici Srpskoj zajedno sa tržište kapitala u Španiji bilježi pad vrijednosti indeksa u posmatranom periodu (-11,8%).

U prvom polugodištu 2021. godine na svim posmatranim tržištima došlo je do rasta berzanskih indeksa. Najveći rast berzanskih indeksa u prvom polugodištu 2021. godine bio je na tržištu kapitala u Sloveniji (25%), Austriji (22,4%) i Francuskoj (17,2%).

Slika 2. Uporedni prikaz ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi sa zemljama iz regiona u periodu od 2016. – 30. 06.2021. godine (u KM)

Na osnovu podataka datih na gornjoj slici možemo vidjeti da ukupni promet na Banjalučkoj berzi u periodu od 2016. do kraja juna 2021. godine ima kretanje karakteristično za tržišta iz našeg regiona.

Slika 3. Usporedni prikaz tržišne kapitalizacije na Banjalučkoj berzi sa zemljama iz regiona u periodu od 2016. do 30.06.2021. godine

Stanje na tržištu kapitala Republike Srpske u prvom polugodištu 2021. godine, poslije smanjenja u 2018. godini, ima pozitivno kretanje u tržišnoj kapitalizaciji (4,04%) u odnosu na prethodnu godinu. Razvijena tržišta u svijetu su osjetan oporavak od ekonomske krize imala još u toku 2009. godine, ali mala i nerazvijena tržišta jugoistočne Evrope su tek u 2013. godini neznatno osjetila efekte oporavka privrede i blage pomake u razvoju svojih tržišta.

Stalnim zalaganjem institucija tržišta kapitala Republike Srpske, te pružanjem sveobuhvatnih informacija o poslovanju emitenata hartija od vrijednosti i investicionih fondova na jedinstvenom portalu tržišta kapitala Republike Srpske (www.blberza.com), tržište kapitala Republike Srpske je jedno od najorganizovanijih tržišta u regionu po pitanju dostupnosti informacija o tržištu, potrebnih investitorima za donošenje investicionih odluka. Značajne mogućnosti za poboljšanje stanja na tržištu u smislu informisanosti investitora nalaze se u povećanju kvaliteta informacija, naročito kroz adekvatan nadzor sadržaja izvještaja, pri čemu se naročito misli na izvještaje ovlašćenih revizora, ovlašćenih računovođa, ovlašćenih procjenitelja, licenciranih sudskih vještaka i stečajnih upravnika, o čemu je Komisija izvještavala institucije, organe i strukovna udruženja nadležna za njihov rad.

3. Primarno tržište hartija od vrijednosti

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim vlasnicima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema aktuelnim propisima, kojima je regulisana ova materija, Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Zakon o tržištu) i Pravilniku o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti¹², emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

1. **javnom ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, pri čemu postoji obaveza emitenta da objavi prospekt, te
2. **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u Registru emitenata, a u emisiji učestvuje ograničen broj investitora.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji sa aspekta ravnopravnosti postojećih i potencijalnih investitora i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

¹² Службени гласник Републике Српске, број 60/12, 88/13, 107/16, 111/16, 33/18 и 65/20.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu, te podnese zahtjev za odobrenje prospekta i upis promjene podataka o kapitalu u Registru emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Registar emitenata). U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom o tržištu i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta da dostavi obavještenje za ovakvu emisiju, te promijeni podatke o kapitalu u Registru emitenata.

Bez obzira na vrstu emisije, posebna pažnja se posvećuje javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Vrsta emisije		Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I Emisije javnom ponudom		6	36.500.000
II Emisija bez obaveze objave prospekta:		10	33.759.664
1.	Statusna promjena – podjela društva uz osnivanje	5	5.137.598
2.	Spajanje akcija	2	4.625.969
3.	Pretvaranje rezervi i nerasporedene dobiti u osnovni kapital	1	430.000
4.	Smanjenje kapitala	2	23.566.097
Ukupno		16	70.259.664

Tabela 7. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u periodu od 01.01.2021. do 30.06.2021. godine

Period	Emisije javnom ponudom		Emisije privatnom ponudom ¹³	
	Broj	Obim (KM)	Broj	Obim (KM)

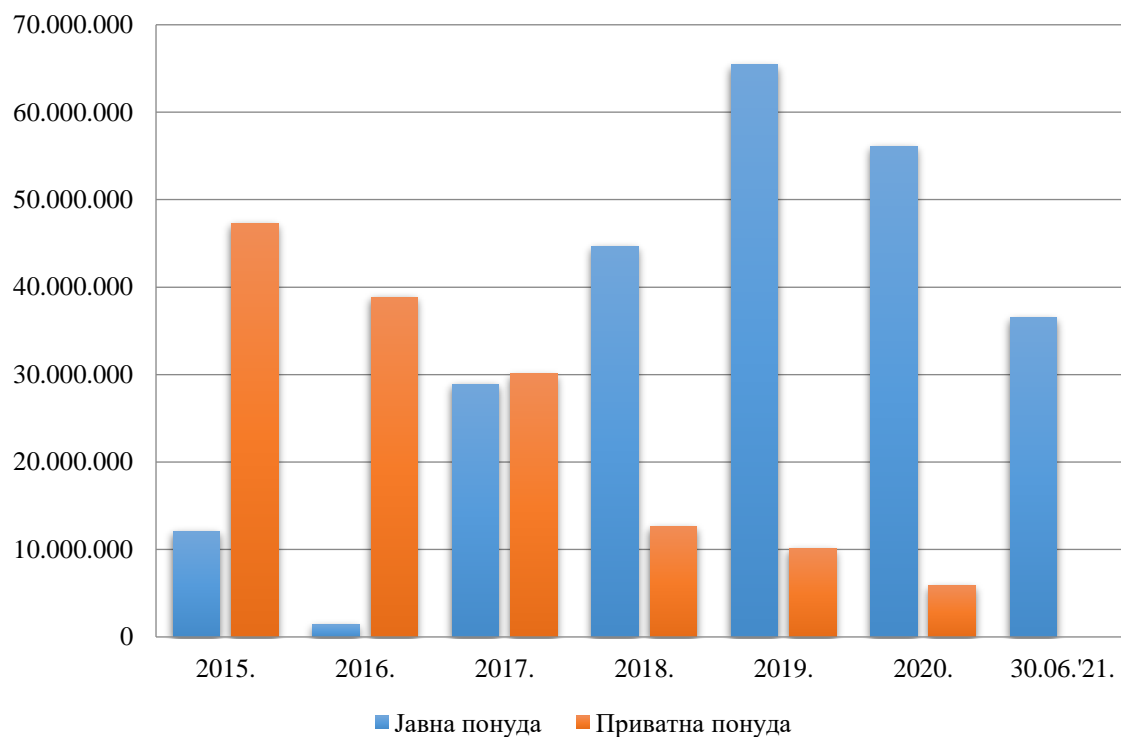
¹³ Према Закону о измјенама и допунама закона о тржишту хартија од вриједности објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 30/12, а које су ступиле на снагу у априлу 2012. године, укинут је термин приватна понуда. Ипак, овај преглед (почев од 2012. године) садржи информације о емисијама без обавезе објављивања проспекта из члана 60. став 1) тачке а), б), осим у дијелу који се односи на конверзију потраживања у акције, в), г) и д), јер се суштински ради о приватним понудама, иако их Закон више не препознаје под тим називом. Овакав приступ је коришћен само због упоредивости података.

Такође, због упоредивости података, изостављене су емисије по основу конверзије потраживања у улог, а које су у члан 60. став 1. тачка б) додате Законом о измјени и допуни закона о тржишту хартија од вриједности (Службени гласник Републике Српске, број 108/13).

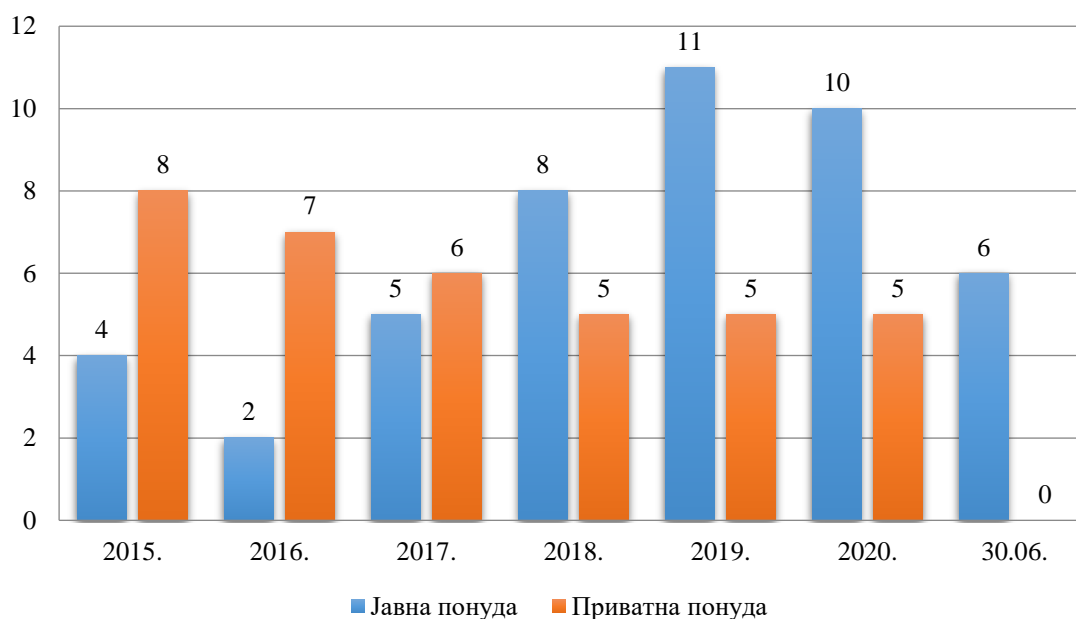
2015.	4	12.100.000	8	47.285.800
2016.	2	1.423.233	7	38.841.141
2017.	5	28.875.000	6	30.070.000
2018.	8	44.650.000	5	12.640.000
2019.	11	65.410.000	5	10.114.300
2020.	10	56.100.000	5	8.900.000
- 30.06.2021.	6	36.500.000	0	0
Ukupno	140	804.312.133	133	695.319.396

Tabela 8. Obim emisija hartija od vrijednosti po vrstama od 2015. do 30.06.2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine realizovano je šest emisija javnom ponudom.

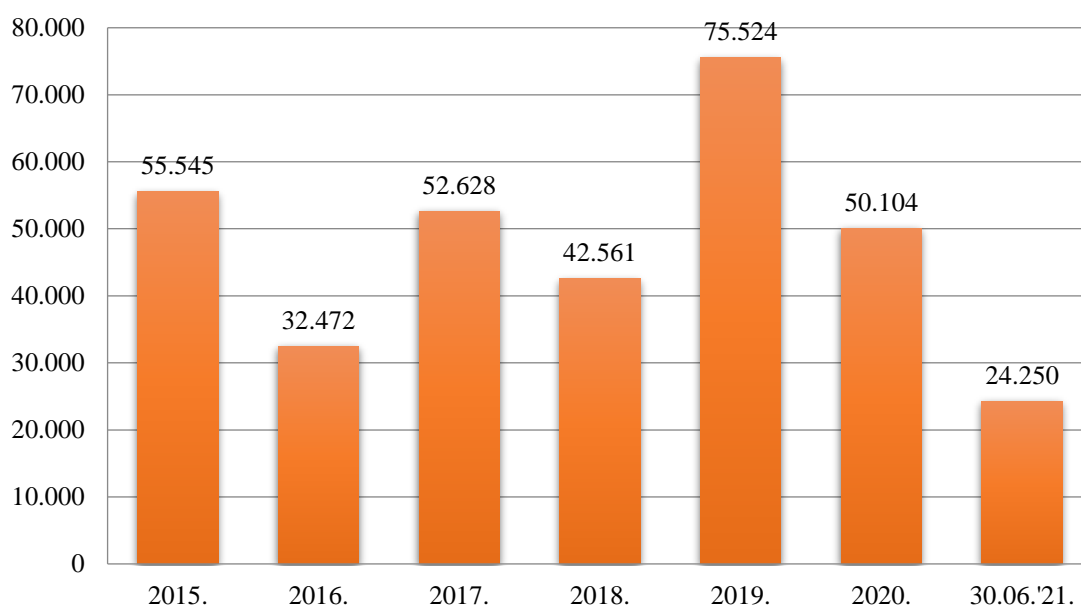

Slika 4. Uporedni prikaz obima emisija hartija od vrijednosti od 2015. do 30.06.2021. godine

Slika 5. Uporedni prikaz broja emisija hartija od vrijednosti u periodu od 2015. do 30.06.2021. godine

Ukupno prikupljena sredstava u postupcima u kojima su uplaćivana novčana sredstva, od 2001. godine do kraja ovog izvještajnog perioda iznose 1.444.482.436 KM¹⁴.

Slika 6. Sredstva prikupljena emisijom hartija od vrijednosti u periodu od 2015. godine do 30.06.2021. godine (u 000 KM)

¹⁴ Наравно, тај износ се разликује у односу на понуђени обим ових врста емисија због чињенице да у неким случајевима није продат укупан обим емисије, а у неким случајевима емисија је реализована уз емисиону премију, односно по продајним цијенама већим од цијена по којима су хартије емитоване. Такође, измјенама Закона о привредним друштвима (објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 67/13, омогућено је да продајна цијена акција буде нижа од њихове номиналне вриједности).

Iznos prikupljenih novčanih sredstava u toku izvještajnog perioda je 24.250.014,76 KM, dok je u toku prethodnog uporedivog izvještajnog perioda (od 1.1. do 30.06.2020. godine) prikupljeno ukupno 14.262.300 KM, dakle za 70% više nego u prethodnom uporedivom izvještajnom periodu.

Važna informacija za tržište kapitala odnosi se na činjenicu da je od 2015. godine do kraja prvog polugodišta 2021. godine, takođe prema trenutku upisa u Registar emitenata hartija od vrijednosti, povećanje kapitala po osnovu rasporeda rezervi i neraspoređene dobiti obavljeno u 13 slučajeva, sa ukupnim iznosom od 46.474.611 KM (u izvještajnom periodu taj postupak je obavilo samo jedno društvo sa ukupnim iznosom od 430.000 KM). S druge strane, u izvještajnom periodu, kod Komisije za hartije od vrijednosti su registrovana dva smanjenja osnovnog kapitala, pri čemu je ukupno smanjenje iznosilo 3.098.952 KM.

U periodu od 2015. do 30.06.2021. godine registrovano je ukupno 26 postupka smanjenja osnovnog kapitala, sa ukupnom vrijednošću smanjenja od 373.343.263 KM.

Godina	Povećanje osnovnog kapitala iz neraspoređene dobiti i rezervi ¹⁵		Smanjenje osnovnog kapitala zbog pokrića gubitka	
	Broj	Iznos (u KM)	Broj	Iznos smanjenja (u KM)
2015.	3	11.469.342	7	272.869.983
2016.	1	10.892.926	3	3.242.942
2017.	2	11.488.981	3	17.285.752
2018.	2	8.363.362	3	20.338.590
2019.	1	1.930.000	5	35.365.544
2020.	3	1.900.000	3	21.141.500
30.06.2021.	1	430.000	2	3.098.952
Ukupno	13	46.474.611	26	373.343.263

Tabela 9. Odnos povećanja kapitala iz neraspoređene dobiti i rezervi društva i smanjenja kapitala u periodu 2015 - 30.06.2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine izvršena je jedna statusna promjena, i to podjela otvorenog akcionarskog društva, te promjena nominalne vrijednosti akcija u dva slučaja¹⁶.

Godina	Statusne promjene		Konverzije potraživanja u akcije	Promjene nominalne vrijednosti akcija	Konverzija prioritetnih u obične akcije
	Podjele	Spajanja			
2015.	1	-	1	-	-
2016.	-	-	1	-	-
2017.	-	-	-	-	-
2018.	-	-	1	-	-
2019.	-	1	-	-	1
2020.	-	-	-	-	-
30.06.2021.	1	-	-	2	-

Tabela 10. Broj ostalih postupaka promjena podataka o kapitalu u periodu od 2001. - 30.06.2021. godine

¹⁵ Комисија не располаже подацима колико привредних друштава је дивиденду исплаћивало у новцу.

¹⁶ Наведени подаци садрже промјене на капиталу и у симултано основаним/затвореним акционарским друштвима, који од измјена Закона о тржишту хартија од вриједности (из 2012. године) немају обавезу уписа и вођења података у регистру емитената код Комисије.

4. Sekundarno tržište hartija od vrijednosti

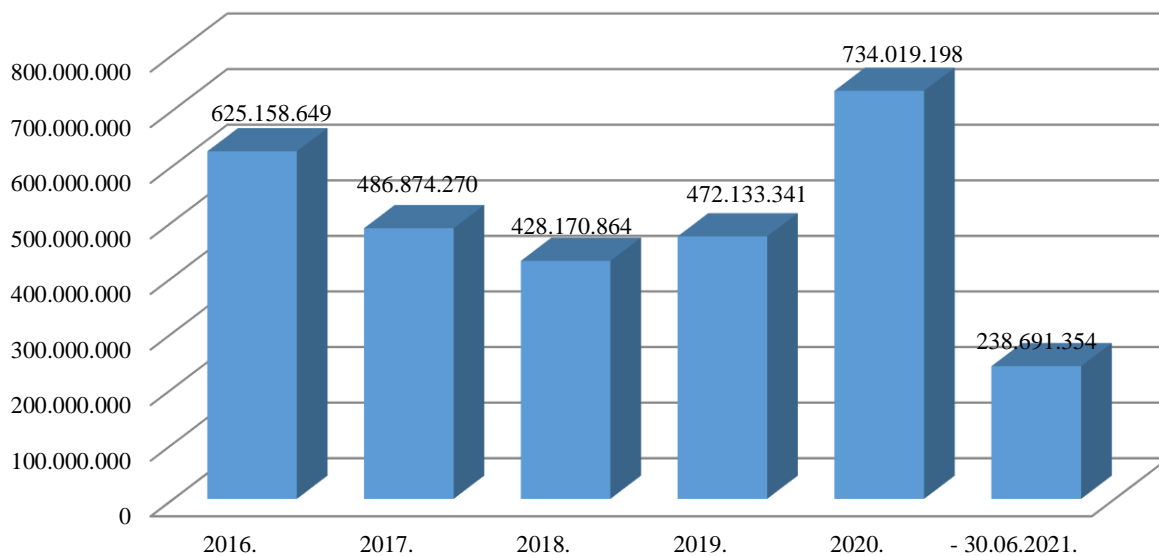
4.1. Berzanski pokazatelji

Ukupan promet na Banjalučkoj berzi (uključujući blok poslove, prijavljene poslove po osnovu preuzimanja, aukcije za pakete akcija, obveznice i javne ponude) u prvom polugodištu 2021. godine iznosio je 238.691.354 KM, što je 44,4% manje od ostvarenog ukupnog prometa u prvom polugodištu 2020. godine (429.117.466 KM).

Ukupan promet	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	- 30.06.2021.
Akcije:						
- Redovni promet	20.946.496	17.213.171	32.427.412	40.865.902	44.135.227	29.770.797
- Blok posao	24.834.612	29.667.878	65.830.823	27.884.703	46.218.389	7.989.781
- Aukcija za paket akcija	1.590.519	2.108.638	1.600.648	687.912	-	0
- Javna ponuda	4.150	-	2.177.273	7.000.000	1.835.577	712.938
- Preuzimanje	2.684.602	741.878	112.689	114.623	20.435.170	1.087.438
Obveznice:						
- Redovni promet	93.693.760	41.876.240	67.462.080	45.472.441	56.726.007	19.195.891
- Javna ponuda	282.078.971	251.718.000	238.589.500	310.117.440	308.959.249	59.897.042
Trezorski zapisi:						
- Redovni promet	13.226.705	399.074	-	-	19.424.321	4.992.950
- Javna ponuda	186.098.834	143.149.391	19.970.440	39.990.320	236.285.258	115.044.518
Ukupno	625.158.649	486.874.270	428.170.864	472.133.341	734.019.198	238.691.354

Tabela 11. Ukupan promet na Banjalučkoj berzi u periodu 2016 - 30. jun 2021. godine¹⁷

Na osnovu podataka iz prethodne tabele može se vidjeti da su u prvom polugodištu 2021. godine javna ponuda obveznica i trezorskih zapisa značajno djelovali na ostvareni ukupan promet na Banjalučkoj berzi (73,29%), sa ostvarenim prometom u iznosu od 174.941.560 KM.

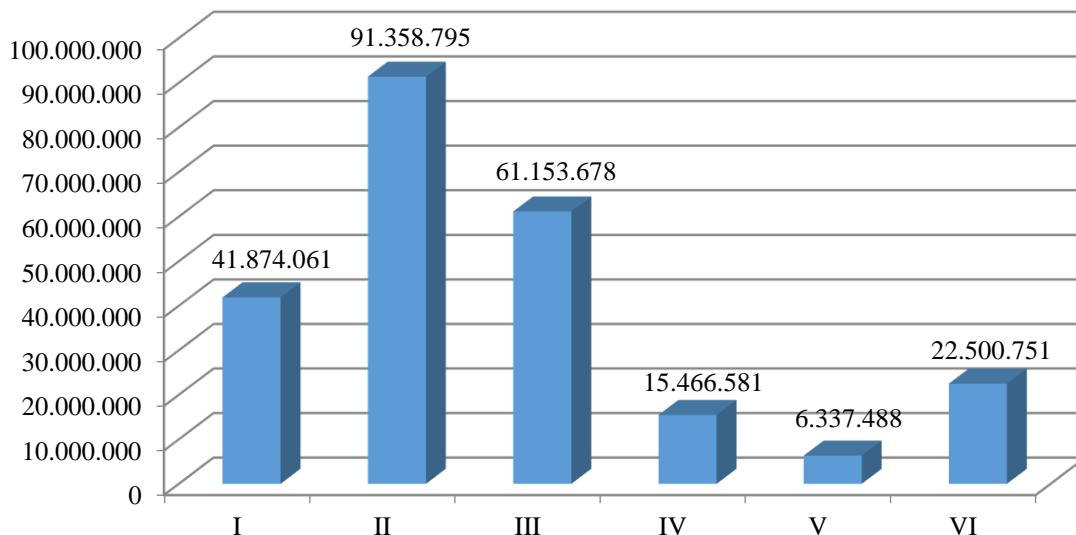

Slika 7. Ukupan promet na Banjalučkoj berzi u periodu 2016 - jun 2021. godine (u mil. KM)¹⁸

¹⁷ Извор: Бањалучка берза, URL= <https://www.blberza.com/Pages/annualreports.aspx>

¹⁸ Исто.

Imajući u vidu da je ukupan promet u prvom polugodištu 2021. godine manji za 44,4% od ukupno ostvarenog prometa u istom periodu prethodne godine, može se očekivati da će ukupan promet na kraju godine, ako se nastavi ispoljena tendencija u 2021. godini, biti manji od ukupnog prometa ostvarenog u 2020. godini.

Slika 8. Ukupan promet na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine, po mjesecima¹⁹

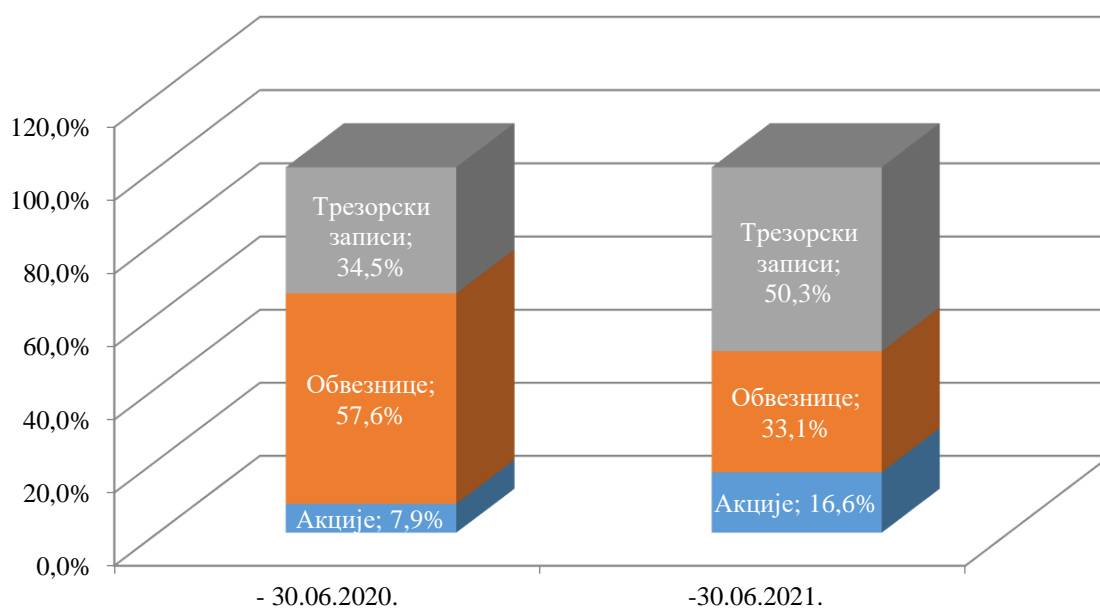
U prvom polugodištu 2021. godine bile su prisutne oscilacije u prometu na berzi u svakom mjesecu, pod uticajem emisije obveznica i trezorskih zapisa javnom ponudom. Najveći promet u prvom polugodištu 2021. godine ostvaren je u februaru i iznosio je 91.358.795 KM.

Ukupan promet	- 30.06.2020.		-30.06.2021.	
	Iznos	%	Iznos	%
Akcije:		7,91	39.560.954	16,57
- Redovni promet	24.416.147	5,69	29.770.797	12,47
- Blok posao	4.217.329	0,98	7.989.781	3,35
- Aukcija za paket akcija	-	-	-	-
- Javna ponuda	-	-	712.938	0,30
- Preuzimanje	5.305.728	1,24	1.087.438	0,46
Obveznice:		57,64	79.092.933	33,14
- Redovni promet	12.255.280	2,86	19.195.891	8,04
- Javna ponuda	235.101.749	54,79	59.897.042	25,09
Trezorski zapisi:		34,45	120.037.468	50,29
- Redovni promet	19.424.321	4,53	4.992.950	2,09
- Javna ponuda	128.396.913	29,92	115.044.518	48,20
Ukupno	429.117.466	100	238.691.354	100

Tabela 12. Struktura ukupno ostvarenog prometa na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2020. i 2021. godine²⁰

¹⁹ Иcro.

²⁰ Иcro.

Slika 9. Struktura ukupnog prometa u Republici Srpskoj u prvom polugodištu 2020. i 2021. godine

U strukturi ukupnog prometa u prvom polugodištu 2021. godine dominiraju javna ponuda i sekundarni promet trezorskim zapisima, sa učešćem od 50,3% u odnosu na ukupno ostvareni promet. Učešće ukupnog prometa obveznicama u ukupnom prometu u prvom polugodištu 2021. godine je palo na 33,1%, u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosilo 57,6%, dok je učešće prometa akcijama poraslo sa 7,9% na 16,6%. S druge strane, javna ponuda i sekundarni promet trezorskim zapisima se u prvom polugodištu 2021. godine (50,3%) povećao za 46% u odnosu na isti period 2019. godine (34,5%).

Od ukupnog prometa u prvom polugodištu 2021. godine, 12,47% čini redovni promet akcijama, što je rast u odnosu na isti period prethodne godine (119,2%). Pored toga, redovni promet obveznicama učestvovao je sa 8,04%, što predstavlja rast u odnosu na isti period prethodne godine (181,2%) kada je ovo učešće iznosilo 2,86%. Promet trezorskih zapisa čini 50,29% ukupnog prometa, što predstavlja povećanje od 61,1% u odnosu na isti period prethodne godine kada je ovo učešće bilo 34,45% ukupnog prometa.

	Promet		Broj transakcija		Tržišna kapitalizacija
	Redovni	Ostali poslovi ²¹	Redovni	Ostali poslovi	
Akcije	29.765.997	9.790.156	2.264	11	2.630.728.987
Fondovi	4.800	0	1	0	1.223.151
Obveznice	19.195.891	59.897.042	484	80	1.355.999.981
Trezorski zapisi	4.992.950	115.044.518	1	26	185.034.063
Ukupno	53.959.638	184.731.716	2.750	117	4.172.986.182
Ukupno	238.691.354		2867		4.172.986.182

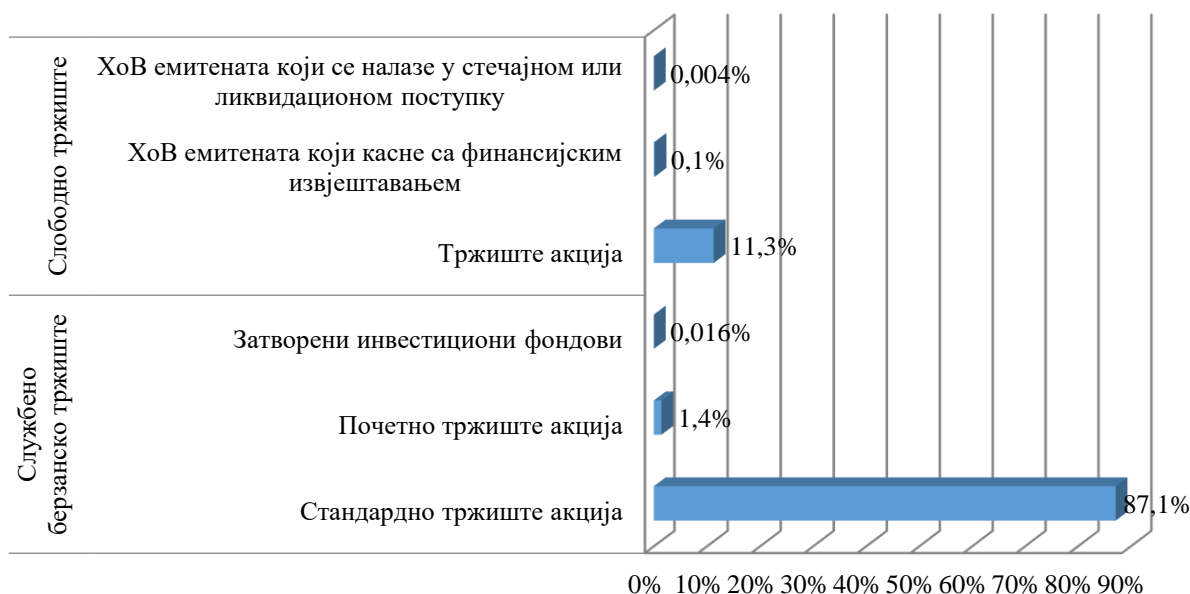
Tabela 13. Promet, broj transakcija i tržišna kapitalizacija u prvom polugodištu 2021. godine²²

²¹ У пријављеним пословима укључени су блок послови, преузимања, аукције за пакет акција и јавне понуде.

Redovni promet na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine (izuzimajući blok poslove, prijavljene poslove po osnovu preuzimanja, javne ponude i aukcije za pakete akcija i obveznica) iznosio je 53.959.638 KM, što je za 3,8% manje nego u istom periodu prethodne godine kada je iznosio 56.095.747 KM.

Tokom 124 dana redovnog trgovanja hartijama od vrijednosti ukupno je zaključeno 2.867 transakcije, što je za 18,3% manje nego u istom periodu 2020. godine.

Prosječan redovni dnevni promet vlasničkim hartijama od vrijednosti na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine iznosio je 240.087 KM, što je manje za 16,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Slika 10. Struktura redovnog prometa vlasničkim hartijama od vrijednosti po segmentima tržišta u prvom polugodištu 2021. godine²³

Najveći **redovni promet vlasničkim hartijama od vrijednosti** u prvom polugodištu 2021. godine je ostvaren akcijama emitenata koji su uvršteni na Standardno tržište akcija službenog berzanskog tržišta (87,1%), zatim akcijama emitenata koji su uvršteni na slobodnom tržištu (11,3%).

U **redovnom prometu obveznicama** u prvom polugodištu 2021. godine ostvareno je 19.195.891 KM, što je činilo 8,04% ukupnog i 35,57% redovnog prometa.

U prvom polugodištu 2021. godine, članovi Banjalučke berze su zaključili četiri blok posla, kao u istom periodu prethodne godine. Ukupna vrijednost trgovanja sa blok poslovima iznosila je 7.989.781 KM, što je povećanje za 89,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ostvareni promet blok poslovima čini 3,35% ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi, što je za 241,6% veće učešće u odnosu na isti period prethodne godine.

Oznaka	Emitent	Cijena na dan 30.06.20.	Prosječna cijena	Broj trans.	Vrijednost (KM)
BVRU-R-A	ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić	1,05	1,4497	155	15.333.073
TLKM-R-A	Telekom Srpske a.d. Banja Luka	1,14	1,0395	833	6.785.516

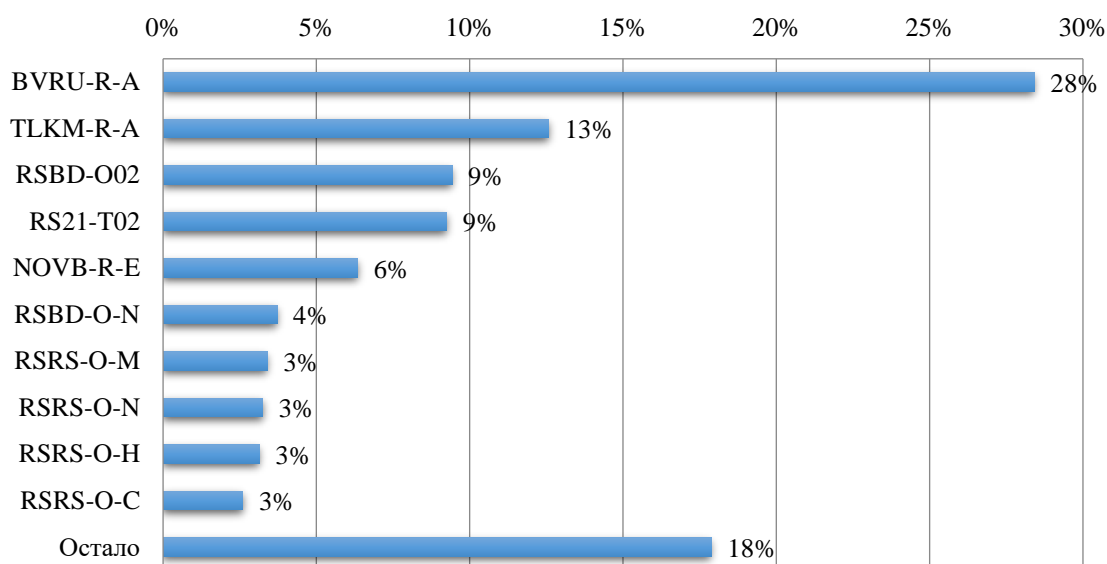
²² Извор: Бањалучка берза, URL= <https://www.blberza.com/Pages/annualreports.aspx>

²³ Исто.

RSBD-O02	Republika Srpska 3,50% 05/05/22	101,71	101,7100	1	5.085.500
RS21-T02	Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 04/08/21	99,859	99,8590	1	4.992.950
NOVB-R-E	Nova banka a.d. Banja Luka	0,5	0,4987	210	3.422.420
RSBD-O-N	Republika Srpska 4,5% 03/03/23	104,06	104,1564	4	2.006.053
RSRS-O-M	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 13	96,8	95,5344	126	1.835.047
RSRS-O-N	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 14	96,28	94,7487	153	1.751.588
RSRS-O-H	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 8	98,67	98,6477	18	1.695.706
RSRS-O-C	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 3	99,8	99,7875	16	1.404.858
Ostalo				1.233	9.646.928
Ukupno				2.750	53.959.638

Tabela 14. Deset hartija od vrijednosti kojima je najviše trgovano na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine²⁴

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidimo da transakcije deset hartija od vrijednosti kojima je najviše trgovano na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine čine 17,88% ostvarenog redovnog prometa. Pored toga, vrijednost prometa posmatranih deset hartija čini 4,04% ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi ostvarenog u prvom polugodištu 2021. godine.

Slika 11. Učešće redovnog prometa top deset hartija od vrijednosti u ukupnom redovnom prometu na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine²⁵

Emitent	Oznaka HOV	Datum aukcije	Cijena	Broj HOV	Vrijednost
Vodovod a.d. Kozarska - javna ponuda obveznica	VDKZ-PO1	18.1.2021	100,00	17.000	1.700.000
Republika Srpska 3% 24/02/31	RSBD-O24	23.2.2021	1.043,60	24.863	25.947.027
Univerzitet PIM Banja Luka - javna ponuda obveznica 2	UPIM-PO2	10.3.2021	1.000,00	3.000	3.000.000
Republika Srpska 2,7% 24/03/28	RSBD-O25	22.3.2021	1.046,10	20.000	20.922.000
Opština Srbac - javna ponuda obveznica 4	OPSR-PO4	31.5.2021	100,00	12.000	1.200.000
MKD PRO FIN d.o.o. Istočno Sarajevo	MDPF-PO1	18.6.2021	100,00	16.000	1.600.015
Atlantik BB d.o.o. Banja Luka - javna ponuda obveznica 2	ATLT-PO2	30.6.2021	100,00	45.000	4.500.000
Elektrokrajina a.d Banja Luka - javna ponuda obveznica	EKBL-PO1	30.6.2021	1.000,00	1.028	1.028.000

²⁴ ИСТО.

²⁵ ИСТО.

Ukupno	59.897.042
---------------	-------------------

Tabela 15. Javne ponude obveznica na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine ostvareno je 59.897.042 KM prometa kroz osam javnih ponuda **obveznica**, što je činilo 25,09% ukupnog prometa.

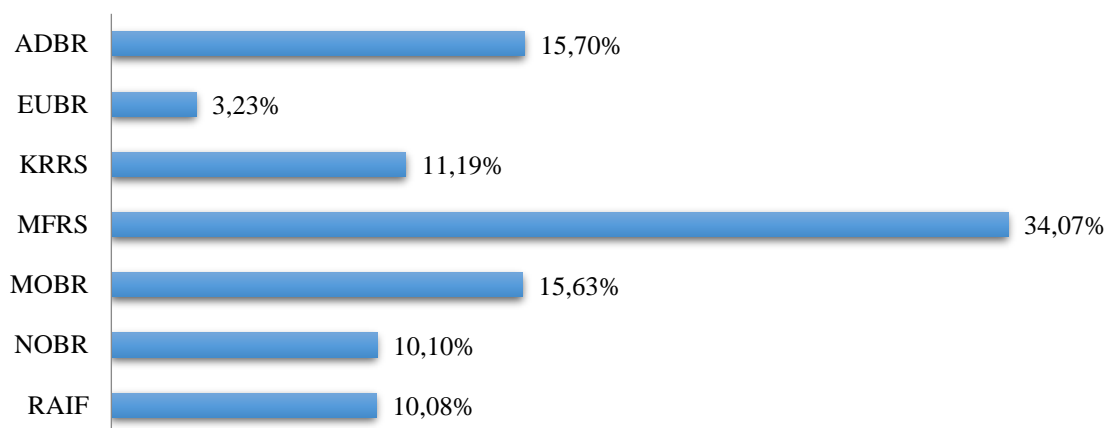
Emitent	Oznaka HOV	Datum aukcije	Cijena	Broj HOV	Vrijednost
Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 20/07/20	RS21-T01	12.1.2021	9.982,33	3.800	37.932.854
Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 10/08/20	RS21-T03	17.2.2021	9.972,00	2.300	22.935.600
Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 02/09/20	RS21-T04	11.3.2021	9.972,00	3.032	30.235.104
Republika Srpska - trezorski zapisi 6M 02/10/20	RS21-T02	4.2.2021	9.975,40	2.400	23.940.960
Ukupno					115.044.518

Tabela 16. Javne ponude trezorskih zapisa na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine ostvareno je 115.044.518 KM prometa kroz četiri **javne ponude trezorskih zapisa**, što je činilo 48,2% ukupnog prometa.

Član	Kupovina		Prodaja		Ukupno		
	Promet	Broj	Promet	Broj	Promet	Broj	%
Advantis broker a.d. Banja Luka	50.133.955	667	24.470.758	538	74.604.714	1.205	15,70
Eurobroker a.d. Banja Luka	12.806.313	304	2.526.108	476	15.332.422	780	3,23
Dir. čl. trž. trez.zapisa RS	53.197.863	13			53.197.863	13	11,19
Ministarstvo finansija RS			161.913.545	48	161.913.545	48	34,07
Monet broker a.d. Banja Luka	55.732.816	919	18.528.908	694	74.261.724	1.613	15,63
Nova banka a.d. Banja Luka	39.429.043	533	8.586.191	407	48.015.235	940	10,10
Raiffeisen capital a.d. Banja Luka	26.303.926	426	21.578.405	699	47.882.331	1.125	10,08
Ukupno	237.603.916	2.862	237.603.916	2.862	475.207.833	5.724	100

Tabela 17. Ukupan promet po članovima Banjalučke berze u prvom polugodištu 2021. godine²⁶

Slika 12. Učešće berzanskih posrednika u ukupnom prometu u prvom polugodištu 2021. godine²⁷

²⁶ ИСТО.

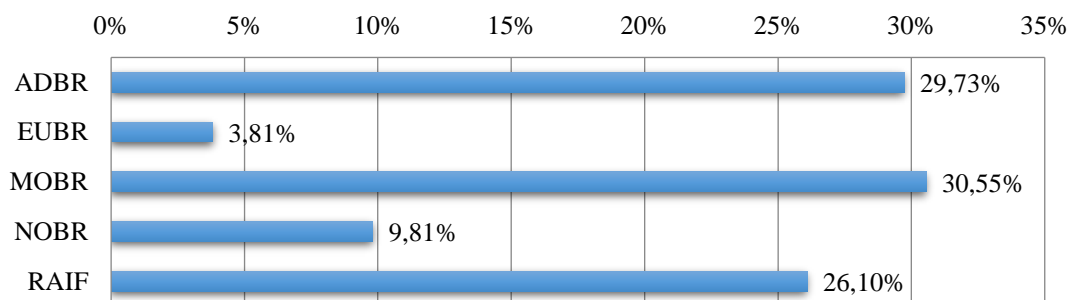
²⁷ ИСТО.

Tri berzanska posrednika sa ostvarenim najvećim ukupnim prometom na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine su:

1. Advantis broker a.d. Banja Luka (15,7%) i
2. Monet broker a.d. Banja Luka (15,63%),
3. Nova banka a.d. Banja Luka (10,10%).

Član	Kupovina		Prodaja		Ukupno		
	Promet	Broj	Promet	Broj	Promet	Broj	%
Advantis broker a.d. Banja Luka	10.926.307	614	21.160.754	490	32.087.060	1.104	29,73
Eurobroker a.d. Banja Luka	1.583.413	297	2.526.108	476	4.109.522	773	3,81
Monet broker a.d. Banja Luka	25.566.339	895	7.403.568	682	32.969.907	1.577	30,55
Nova banka a.d. Banja Luka	9.299.313	526	1.290.803	403	10.590.116	929	9,81
Raiffeisen capital a.d. Banja Luka	6.584.266	418	21.578.405	699	28.162.671	1.117	26,10
Ukupno	53.959.638	2.750	53.959.638	2.750	107.919.276	5.500	100

Tabela 18. Redovni promet po članovima Banjalučke berze u prvom polugodištu 2021. godine (isključuje blok poslove, preuzimanja, aukcije za paket akcija, javne ponude)²⁸

Slika 13. Učešće pojedinih berzanskih posrednika u redovnom prometu u prvom polugodištu 2021. godine²⁹

Tri berzanska posrednika sa ostvarenim najvećim redovnim prometom na Banjalučkoj berzi u prvom polugodištu 2021. godine (isključujući blok poslove, preuzimanja, aukcije za pakete akcija i javne ponude) su:

1. Monet broker a.d. Banja Luka (30,55%),
2. Advantis broker a.d. Banja Luka (29,73%),
3. Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka (26,10%) i

Berzanski indeksi predstavljaju pokazatelje kretanja cijena hartija od vrijednosti na berzi. U sastav indeksa mogu da ulaze akcije privrednih društava, banaka i osiguravajućih društava koje ispunjavaju opšte uslove i kriterijume za uključivanje akcija.

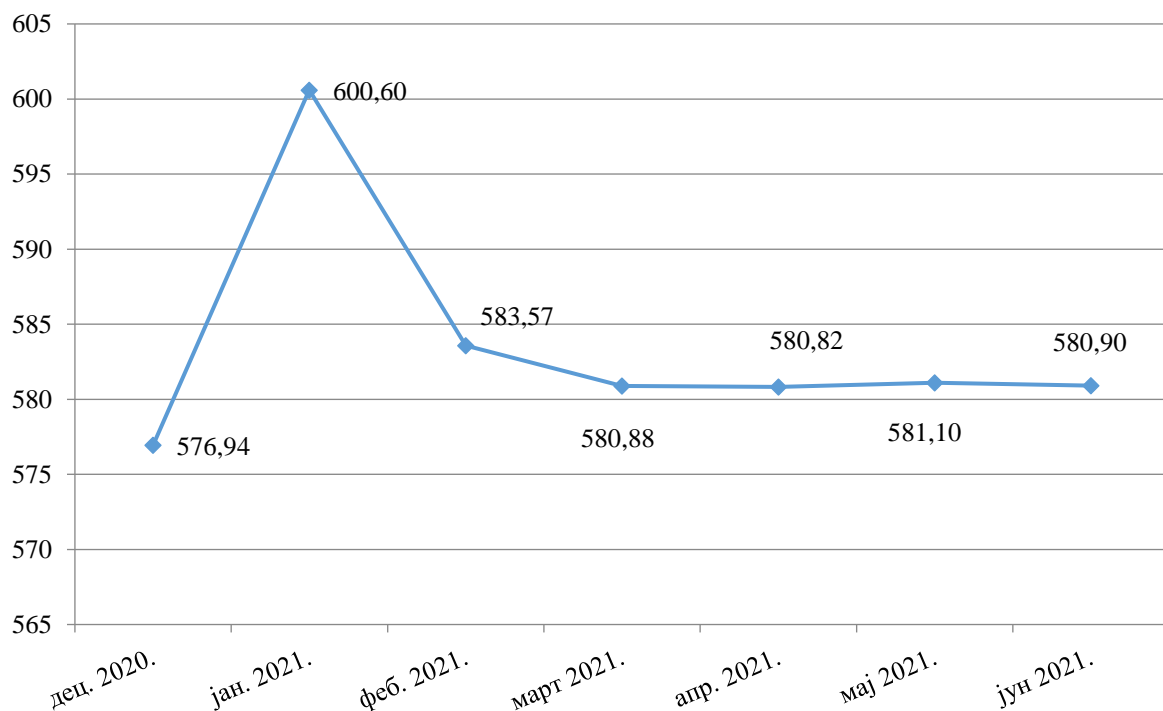
Berzanski indeks Republike Srpske (BIRS) formiran je 01.05.2004. godine sa početnom vrijednošću od 1.000,00 poena.

²⁸ Исто.

²⁹ Исто.

R. br.	Oznaka HOV	Naziv emitenta	Cijena			Promet (KM)	P/E ³⁰
			31.12. 2020.	30.06. 2021.	Promjena (%)		
1.	BOKS-R-A	Boksit a.d. Milići	0,58	0,5	-13,79%	2.446	14,13
2.	BVRU-R-A	ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić	1,33	1,05	-21,05%	15.333.073	15,03
3.	EKBL-R-A	Elektrokrajina a.d. Banja Luka	0,109	0,08	-26,61%	12.074	11,49
4.	ELBJ-R-A	Elektro - Bijeljina a.d. Bijeljina	0,131	0,126	-3,82%	13.715	19,21
5.	ELDO-R-A	Elektro Doboј a.d. Doboј	0,3	0,288	-4,00%	59.358	21,32
6.	HEDR-R-A	Hidroelektrane na Drini a.d. Višegrad	0,201	0,198	-1,49%	125.071	2.944,19
7.	HELV-R-A	Hidroelektrane na Vrbasu a.d. Mrkonjić Grad	0,33	0,27	-18,18%	1.309	6,76
8.	HETR-R-A	Hidroelektrane na Trebišnjici a.d. Trebinje	0,191	0,208	8,90%	178.473	-6,13
9.	KRPT-R-A	Krajinapetrol a.d. Banja Luka	1,01	1,2	18,81%	19.440	12,88
10.	RITE-R-A	RiTE Gacko a.d. Gacko	0,025	0,026	4,00%	5.689	-0,73
11.	RTEU-R-A	RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik	0,033	0,03	-9,09%	20.570	-1,81
12.	TLKM-R-A	Telekom Srpske a.d. Banja Luka	0,99	1,14	15,15%	6.785.516	9,18
13.	BOKS-R-A	Boksit a.d. Milići	0,58	0,5	-13,79%	2.446	14,13
14.	BVRU-R-A	ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić	1,33	1,05	-21,05%	15.333.073	15,03
15.	EKBL-R-A	Elektrokrajina a.d. Banja Luka	0,109	0,08	-26,61%	12.074	11,49
Ukupno						22.556.734	

Tabela 19. Promjena vrijednosti akcija koje ulaze u sastav BIRS-a u prvom polugodištu 20211. godine³¹

Slika 14. Mjesečno kretanje BIRS-a u prvom polugodištu 2021. godine

³⁰ Показатељ P/E (енг. Price/Earning per share) представља однос цијене и зараде по акцији и односи се на финансијске извјештаје за посљедњу годину.

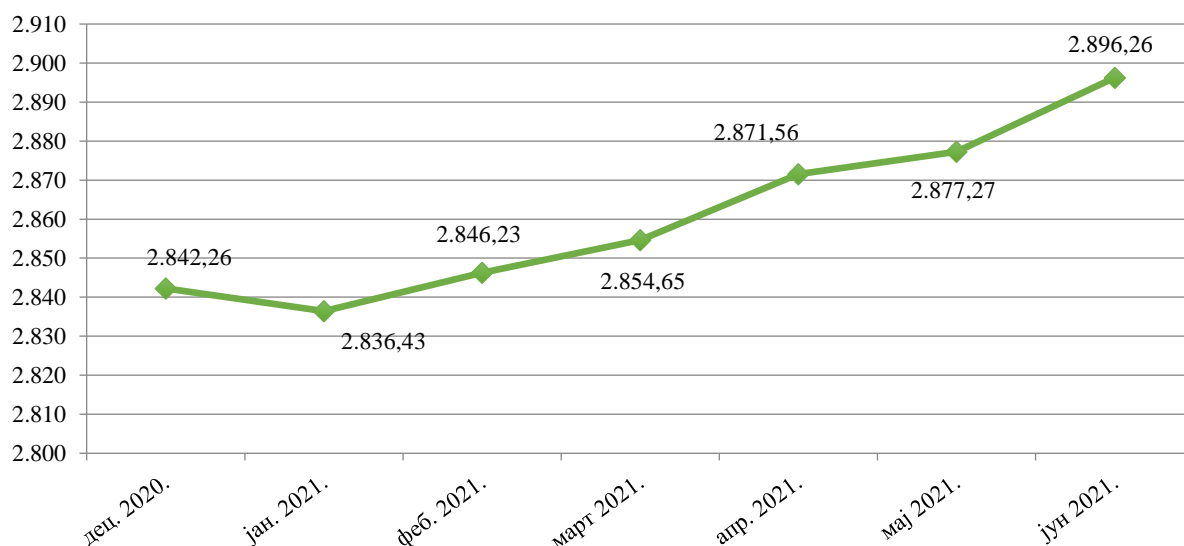
³¹ Исто.

Berzanski indeks (BIRS) je u prvom polugodištu 2021. godine ostvario rast od 0,7% u odnosu na 2020. godinu a njegova vrijednost na dan 30.06.2021. godine iznosila je 580,90 poena.

Indeks obveznica Republike Srpske (ORS) određuje se za pet obveznica:

R. br.	Oznaka	Naziv	Cijena			Promet (KM)
			31.12. 2020.	30.06. 2021.	Promjena (%)	
1.	RSRS-O-I	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 9	98	98,45	0,46%	71.040
2.	RSRS-O-J	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 10	97,8	98,11	0,32%	413.333
3.	RSRS-O-K	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 11	97	97,92	0,95%	800.879
4.	RSRS-O-L	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 12	97	97,5	0,52%	274.760
5.	RSRS-O-M	Republika Srpska - izmirenje ratne štete 13	94,9	96,8	2,00%	1.835.047
Ukupno						3.395.059

Tabela 20. Promjena vrijednosti obveznica koje ulaze u sastav indeksa ORS u prvom polugodištu 2021. godine

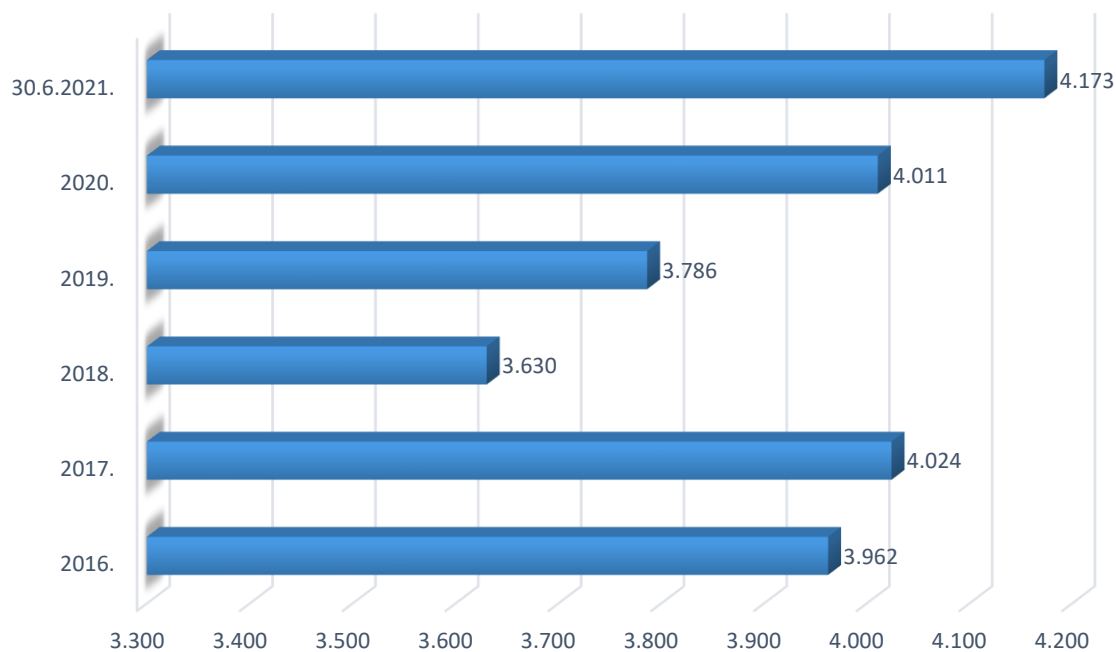

Slika 15. Mjesečno kretanje ORS-a u prvom polugodištu 2021. godine ³²

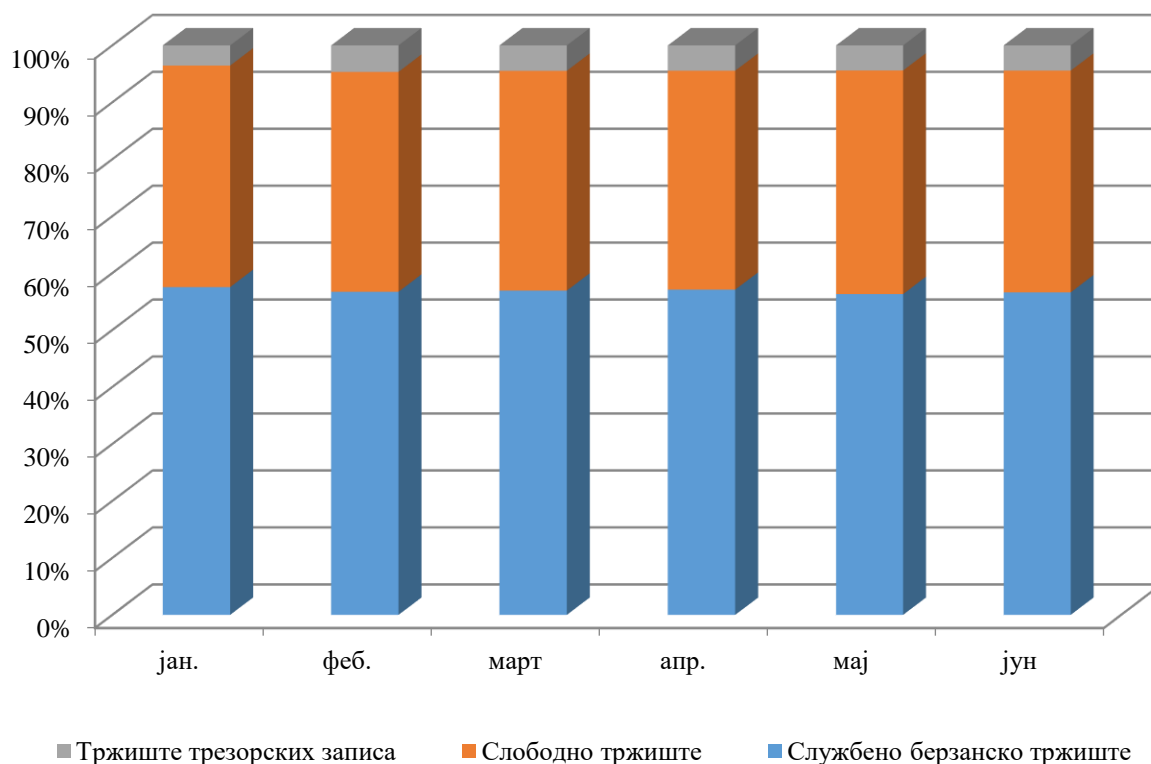
Indeks obveznica Republike Srpske (ORS) u prvom polugodištu 2021. godine bilježi rast od 1,9% i 30.06.2021. godine njegova vrijednost je iznosila 2.896,26 poena.

Ukupna **tržišna kapitalizacija** svih hartija od vrijednosti kojima se trguje na Banjalučkoj berzi 30.06.2021. godine iznosila je 4.172.986.182 KM, što je za 4,04% više nego na kraju 2020. godine.

³² ИСТО.

Slika 16. Pregled tržišne kapitalizacije na Banjalučkoj berzi u periodu od 2016. do 30.06.2021. godine (u mil. KM)

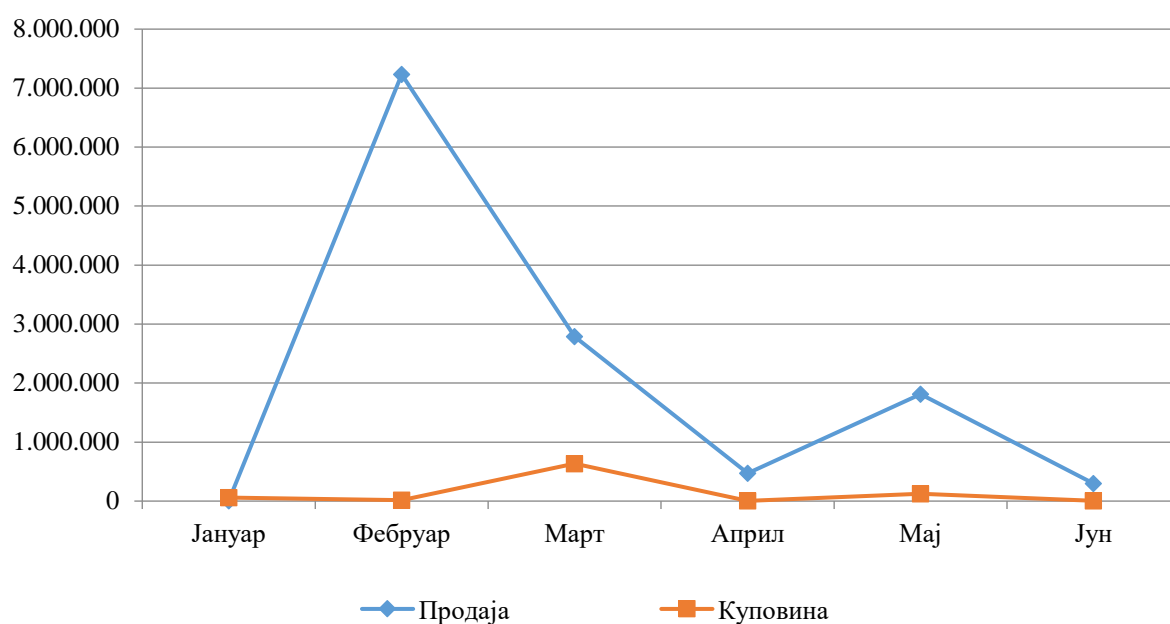
Slika 17. Prikaz tržišne kapitalizacije po tržištima u prvom polugodištu 2021. godine (u KM)³³

³³ Исто.

Tržišta u razvoju kao što je tržište kapitala Republike Srpske u velikoj mjeri zavise od stranih investitora, koji su u momentu početka krize povukli značajna sredstva.

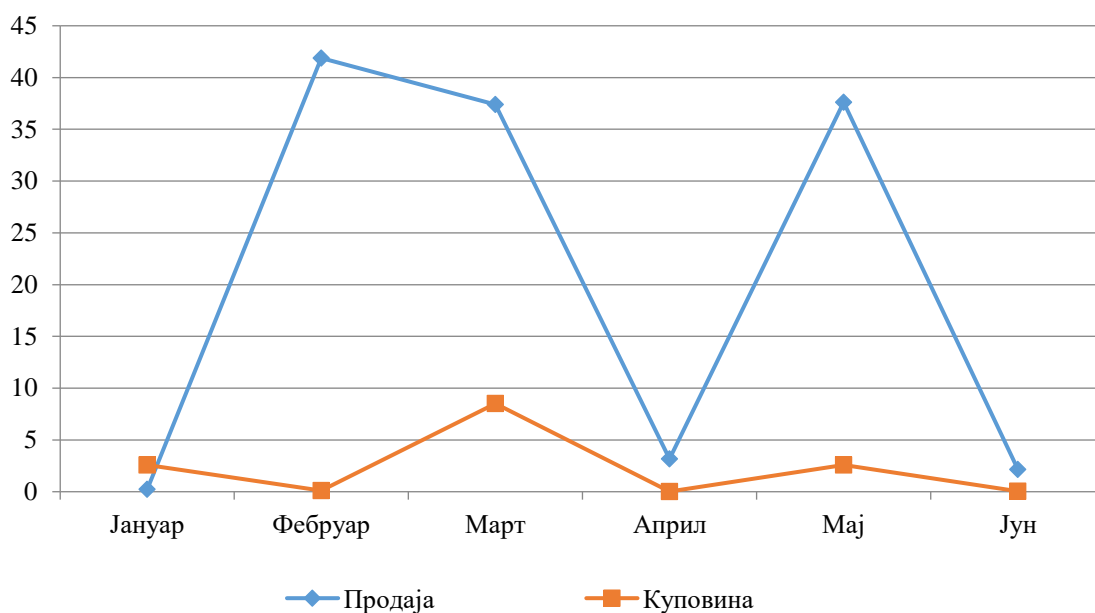
Mjesec	Ukupna vrijednost prometa	Prodaja		Kupovina	
		Iznos	%	Iznos	%
Januar	2.246.387	5.489	0,24	57.747	2,57%
Februar	17.268.610	7.231.879	41,88	17.218	0,1%
Mart	7.456.757	2.787.255	37,38	634.526	8,51%
April	14.856.955	469.437	3,16	3.408	0,02%
Maj	4.816.213	1.811.290	37,61	124.041	2,59%
Jun	13.971.130	299.797	2,15	6.186	0,04%
UKUPNO	60.616.052	12.605.147	20,7951	843.126	1,3909

Tabela 21. Učešće nerezidenata u ukupnom prometu u prvom polugodištu 2021. godine³⁴

Slika 18. Kupovni i prodajni promet nerezidenata po mjesecima u prvom polugodištu 2021. godine (u KM)

³⁴ Ukupna vrijednost prodaje/kupovine odnosi se na vrijednost saldiranih poslova zaključenih u redovnoj trgovini, aukciji za paket akcija (prodaja državnog kapitala), blok poslovima i na tržištu novca.

Слика 19. Учеšће нerezидената у укупном промету по мјесецима у првом полугодишту 2021. године (у %)

На основу података из претходне табеле видљиво је да је учеšће нerezидената у укупном промету у првом полугодишту 2021. године још увијек веома мало, изузев у продајама у фебруару (41,88%), марту (37,38%) и мају (37,61). У односу на исти период претходне године, дошло је до повећања учеšће нerezидената у продаји (132,9%) и смањенја учеšће нerezидената у куповини (-91,6%) у односу на исти период претходне године.

4.2. Извјештавање и објављивање информација од стране емитената

Правилником о извјештавању и објављивању информација од стране емитената хартија од вриједности које су предмет јавне продаје³⁵, детаљно је регулисан начин извршавања обавеза акционарских друштва и емитената чије су хартије од вриједности предмет јавне понуде.

Емитенти, чије су хартије од вриједности уврштене на службено берзанско тржиште, према члану 284. Закона о тржишту, обавезни су да објављују:

- a) годишње (укључујући и консолидоване), полугодишње и тромјесечне финансијске извјештаје,
- b) ревизорске извјештаје,
- v) извјештаје о значајним догађајима и радњама које утичу на пословање емитента,
- g) посебан извјештај ревизора у складу са захтевима Комисије,

док су емитенти, чијим се хартијама од вриједности тргује на слободном тржишту, према члану 285. Закона о тржишту, обавезни да објављују:

- a) годишње финансијске извјештаје,
- b) ревизорске извјештаје ако су дужни да врше ревизију у складу са прописима Комисије
- i
- v) извјештаје о значајним догађајима и радњама које утичу на пословање емитента.

³⁵ Службени гласник Републике Српске, број 60/12, 111/12 и 50/14.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije. Navedene izvještaje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije, Banjalučke berze i Centralnog registra).

Stavom 2. člana 26. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske³⁶ omogućen je besplatan uvid u osnovne podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja na internet stranici Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz Registra emitenata koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente.

Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

U prvom polugodištu 2021. godine Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 689 korporativnih novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio 1.536, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljuje se oko 12 objava. U navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U prvom polugodištu 2021. godine objavljen je 151 izvještaj revizora o finansijskim izvještajima (uključujući i one koji nisu za 2020. godinu), 29 nerevidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za 2020. godinu emitenata listiranih na službenom berzanskom tržištu, te 168 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2020. godinu za emitente čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 1 finansijski izvještaj za 2020. godinu i 5 mjesečnih izvještaja (preuzetih od depozitara) zatvorenih investicionih fondova.

Iako se može konstatovati da informacioni portal tržišta kapitala u Republici Srpskoj raspolaže sa znatnim brojem nominalno relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda pri upravljanju akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti zavisi od mogućnosti investitora da dobiju relevantne informacije, ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

³⁶ Службени гласник Републике Српске“, број 94/15.

4.3. Preuzimanje akcionarskih društava

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava³⁷, čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitentata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedine emitente relativno mali.

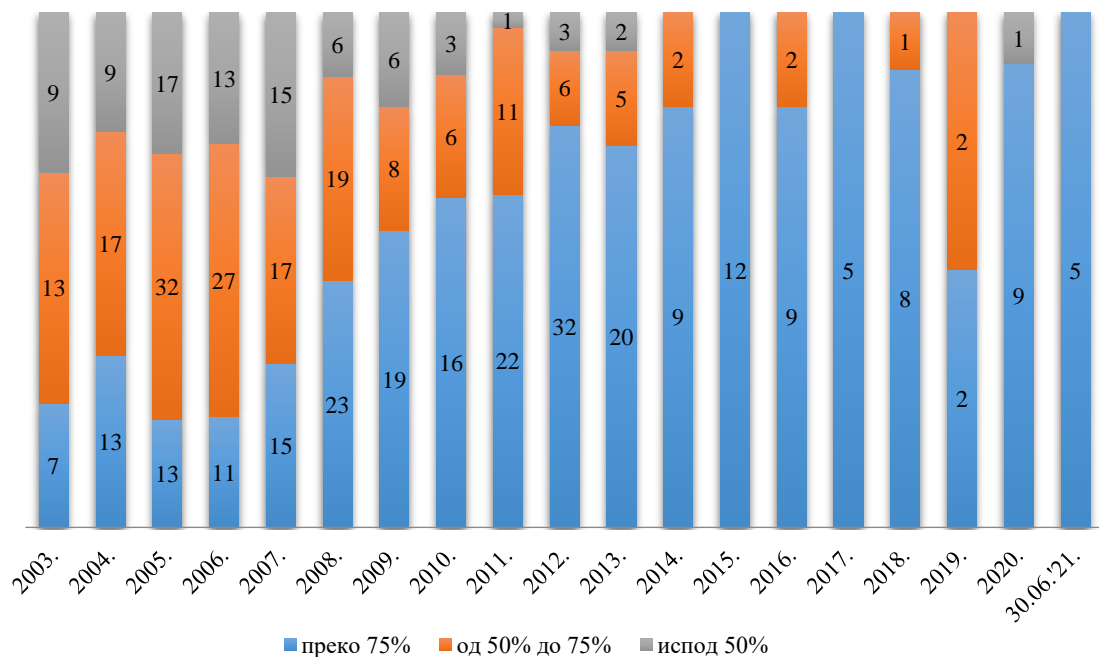
Otvorena akcionarska društva (uz dva izuzetka) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano sa aspekta veličine kapitala) imala je za posledicu veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, tokom posljednjih godina primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka, jer je konsolidacija vlasništva u najvećem broju emitentata, uglavnom, završena, a postupci preuzimanja se obavljaju kako bi se prešao „prag“ od 90%, što bi omogućilo provođenje postupka prenosa akcija manjinskih akcionara (prema članu 421. stav 1. Zakona o privrednim društvima) i kasnije zatvaranje akcionarskih društva ili promjenu pravne forme, te delistiranje hartija sa Berze.

Činjenica je da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmet preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma i izvrši delistiranje uticala je na to da je u prvom polugodištu 2021. godine nastavljen trend smanjenja broja preuzimanja u odnosu na ranije periode.

Period	preko 75%	od 50% do 75%	ispod 50%	ukupno
2003.	7	13	9	29
2004.	13	17	9	39
2005.	13	32	17	62
2006.	11	27	13	51
2007.	15	17	15	47
2008.	23	19	6	48
2009.	19	8	6	33
2010.	16	6	3	25
2011.	22	11	1	34
2012.	32	6	3	41
2013.	20	5	2	27
2014.	9	2	-	11
2015.	12	-	-	12
2016.	9	2	-	11
2017.	5	-	-	5
2018.	8	1	-	9
2019.	2	2	-	4
2020.	9	-	1	10
- 30.06.2021.	5	-	-	-

Tabela 22. Uporedni pregled rezultata preuzimanja u periodu 2003. - prvo polugodište 2021. godine

³⁷ Службени гласник Републике Српске, број 65/08, 92/09 и 59/13.

Slika 20. Procentualna struktura postupaka preuzimanja akcionarskih društava u toku perioda 2003 – 30.06.2021. godine

Podaci za ukupan broj preuzimanja po rezultatima postupaka nisu relevantni, s obzirom da je postupak za pojedina akcionarska društva provoden dva, tri ili čak četiri puta.

Ukupan broj akcionarskih društva koja su bila predmet preuzimanja najmanje jednom u periodu od početka primjene Zakona o preuzimanju akcionarskih društava je 340.

Bez obzira na različitost ključnih motiva za sticanje većinskog učešća u vlasničkoj strukturi, nema dokaza da je koncentracija vlasništva doprinijela potrebnom finansijskom restrukturiranju i efikasnijem upravljanju privrednim društvima, već je, naprotiv, u velikom broju slučajeva osnovna djelatnost ugašena a nekretnine i oprema promijenile prvobitnu namjenu.

4.4. Promjena oblika akcionarskog društva i promjena pravne forme

Zakonom o privrednim društvima uređena je mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbe članova 189. i 191a), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421 – 425.). Na osnovu ovlašćenja iz člana 191a. i člana 421. tog zakona, Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva³⁸.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija je upisala dvije promjene pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću i jednu promjenu oblika akcionarskog društva (otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo).

³⁸ Службени гласник Републике Српске, број 59/10, 60/12 и 117/12.

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je cjelokupan proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 84 društva, dok je 12 društava promijenilo oblik organizovanja – iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo. Sva pomenuta društva su delistirana iz berzanskog sistema trgovanja.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	- 30.06. 2021.	Ukupno
Promjene oblika a.d. - iz otvorenog u zatvoreno	0	0	3	0	2	2	1	2	0	1	1	1	13
Promjene pravne forme – iz a.d. u d.o.o.	1	3	11	25	12	3	4	13	5	6	3	2	88

Tabela 23. Broj postupaka promjene oblika akcionarskog društva i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Uređivanjem ove oblasti, stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes ili uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da je promijene odnosno da se isključe iz berzanskog sistema trgovanja.

5. Investicioni fondovi

Iskustva razvijenih zemalja su pokazala da investicioni fondovi, kao alternativni oblik ulaganja u odnosu na klasičnu štednju u bankama, postaju sve značajniji učesnici na tržištu kapitala i mehanizam za prikupljanje i plasiranje viškova sredstava koji postoje u zemlji. Investicionim fondovima upravljaju društva za upravljanje investicionim fondovima, donošenjem investicionih odluka i vršenjem administrativnih, marketinških i ostalih aktivnosti.

U poređenju sa trenutnom situacijom u Republici Srpskoj, u kojoj najznačajnija sredstva za razvoj privrednih subjekata potiču iz kredita ili reinvestiranja profita kompanija, u razvijenim ekonomijama hartije od vrijednosti predstavljaju veoma značajan alternativni izvor finansiranja. Investicioni fondovi omogućavaju investitorima da višak sredstava plasiraju u hartije od vrijednosti, pri čemu nije neophodno da posjeduju specijalističko znanje o finansijama i ulažu napor u analiziranje različitih investicionih mogućnosti, kao prethodnih aktivnosti koje se inače provode u donošenju investicionih odluka. Investicioni fondovi treba da budu profesionalno osposobljeni da pronađu prinodne, tržišno atraktivne i kvalitetne hartije (i uopšte investicije) kojima će trgovati, obezbjeđujući svojim ulagačima dobit. Uslov je da postoje dovoljno kvalitetne i kapitalno značajne kompanije u koje se može ulagati. Bez dobre i kvalitetne ponude hartija od vrijednosti na tržištu kapitala, normativno-pravni okvir kojim je omogućeno osnivanje investicionih fondova ne može sam po sebi doprinijeti značajnijoj afirmaciji ovog segmenta finansijskog tržišta.

Osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje u Republici Srpskoj regulisano je Zakonom o investicionim fondovima³⁹, kao i podzakonskim propisima koje je donijela Komisija.

Zakon o investicionim fondovima sadržajno obuhvata nekoliko cjelina:

³⁹ Службени гласник Републике Српске, број 92/06, 82/15 и 94/49.

- investicione fondove (vrste, karakteristike, osnivanje, ograničenja i dozvoljena ulaganja, upravljanje fondom, utvrđivanje vrijednosti imovine i cijena udjela ili akcija, prospekt, izvještavanje, promocija i oglašavanje, prodaja udjela ili akcija),
- društva za upravljanje (uslovi za osnivanje, licenciranje, poslovanje),
- banke depozitare (osnovna obilježja, uloga i obaveze) i
- ovlaštenja regulatora (nadležnost Komisije u pogledu davanja dozvola, vršenja nadzora i preduzimanja mjera nadzora).

Zakonom o investicionim fondovima propisan je način osnivanja i poslovanja fonda, kao pravnog lica ili posebne imovine. U smislu tog zakona, investicioni fond je institucija kolektivnog ulaganja, čiji je jedini cilj da prikuplja novčana sredstva i da ih u skladu sa unaprijed određenom investicionom politikom ulaže u različite vrste imovine radi ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja. Zakon o investicionim fondovima dao je mogućnost formiranja otvorenih i zatvorenih investicionih fondova sa privatnom i javnom ponudom.

U Republici Srpskoj na kraju juna 2021. godine poslovalo je sedam društava za upravljanje koja su upravljala imovinom ukupno 19 investicionih fondova: 18 otvorenih i jedan zatvoreni.

R. br.	Oznaka fonda	Naziv fonda	Naziv društva za upravljanje
1.	ADBP	OAIF Adriatic Balanced	DUIF Polara invest a.d.Banja Luka
2.	PADP	OAIF Polara Adriatic fond	
3.	JKIP	OAIF Jahorina KOIN	
4.	PRIP	OMIF Privrednik invest	
5.	OPTP	OAIF Opportunity fund	DUIF Kristal invest a.d.Banja Luka
6.	MMSP	OMIF Maximus fund	
7.	FTRP	OMIF Future fund	
8.	CSHP	ONIF Cash fund	
9.	KCPP	ONIF Kristal Cash Plus Fund	
10.	EIOP	OAIF Euroinvestment	DUIF Euroinvestment a.d. Banja Luka
11.	AIVP	OAIF Aktiva invest fond	DUIF Management Solutions d.o.o. Banja Luka
12.	BAIP	OMIF Balkan investment fond	
13.	BOSP	OAIF Bors invest fond	
14.	PPLP	OAIF Profit plus	
15.	VBEP	OAIF VIB fond	
16.	VEBP	OMIF VB fond	
17.	INOP	OMIF Invest nova	DUIF Invest nova a.d. Bijeljina
18.	UNIP	ZIF Unioinvest a.d. Bijeljina	
19.		OAIF WVP Premium	DUIF WVP Fund Management a.d. Banja Luka
-	-	-	DUIF „STRATEGIC INVESTMENT“ d.o.o. Banja Luka

Tabela 24. Pregled društava za upravljanje i investicionih fondova u Republici Srpskoj na dan 30.06.2021. godine

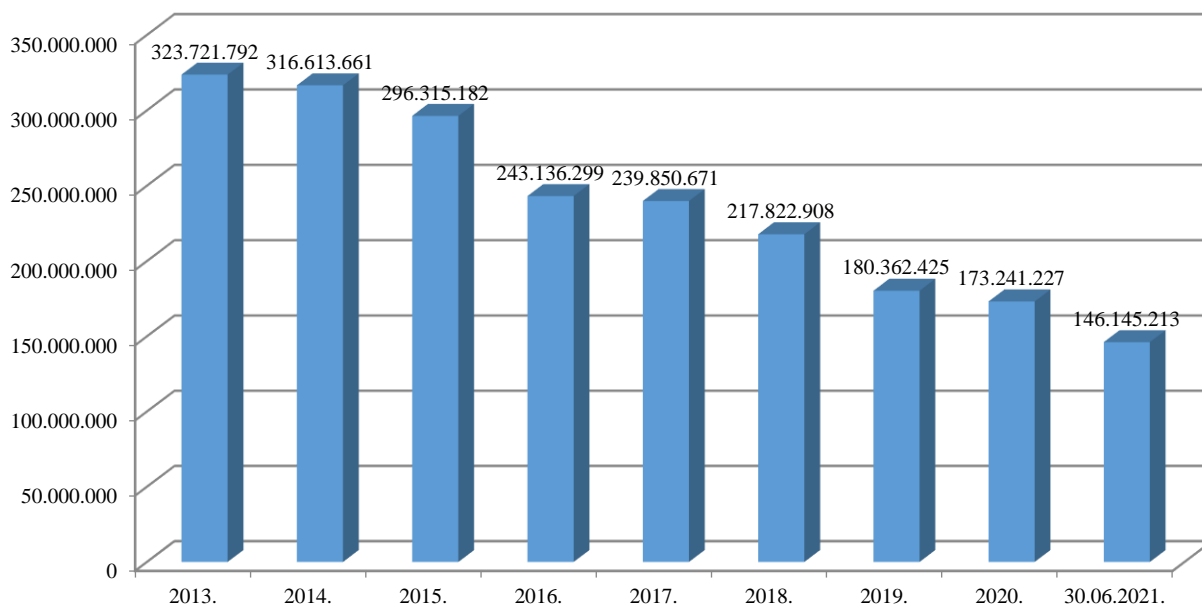
U prvom polugodištu 2021. godine osnovano je novo DUIF „STRATEGIC INVESTMENT“ d.o.o. Banja Luka.

Što se tiče vlasničke strukture društava za upravljanje, dva društva su vlasništvu pojedinačnih stranih pravnih lica, tri su u vlasništvu pojedinačnih stranih fizičkih lica, jedno društvo je u mješovitom vlasništvu, a jedno društvo je u većinskom vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih lica (ukupan broj vlasnika je 42).

5.1. Neto vrijednost imovine

Neto vrijednost imovine predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja poslovanja investicionih fondova. Prema postojećim propisima, izračunavanje neto vrijednosti imovine fondova obavljaju društva za upravljanje investicionim fondovima, dok banke depozitari vode računa da je obračun neto vrijednosti obavljen u skladu sa propisima.

Način obračuna neto vrijednosti imovine investicionih fondova propisan je Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda⁴⁰.

Slika 21. Neto vrijednosti imovine investicionih fondova u Republici Srpskoj u periodu 2013 - jun 2021. godine (u KM)

Sa prethodnog grafikona je vidljivo da je u prvom polugodištu 2021. godine došlo do smanjenja neto vrijednosti imovine investicionih fondova u odnosu na kraj 2020. godine. Neto vrijednost imovine je pala sa 173.241.227 KM na 146.145.213 KM (pad od 27.096.014 KM, odnosno -15,6%).

Fond	NVI po udjelu/akciji		Promjena (%)
	31.12.2020.	30.06.2021.	
OIF WVP PREMIUM	10,26	11,92	16,22
OIF Adriatic Balanced	5,42	5,55	2,29
OIF BALKAN INVESTMENT FOND	3,87	3,85	-0,57
OIF CASH FUND	0,03	0,03	3,36
OIF Future fund	12,12	12,64	4,25
OIF KRISTAL CASH PLUS FUND	0,79	0,78	-1,37
OIF Maximus fund	4,79	4,94	3,08
OIF Opportunity fund	5,93	6,03	1,75
OIF POLARA ADRIATIC FOND	0,66	0,72	8,02
OIF AKTIVA INVEST FOND	6,77	6,69	-1,15
OIF BORS INVEST FOND	4,67	4,58	-1,85
OIF VB Fond	4,48	4,49	0,24

⁴⁰ Службени гласник Републике Српске, број 118/18.

OIF VIB FOND	3,83	3,76	-1,77
OIF EUROINVESTMENT FOND	12,06	11,90	-1,28
OIF INVEST NOVA	0,16	0,16	-1,09
OIF JAHORINA KOIN	2,79	2,71	-3,00
OIF PRIVREDNIK INVEST	2,98	3,09	3,56
OIF PROFIT PLUS	3,02	2,88	-4,79
ZIF UNIOINVEST FOND	0,64	0,66	2,25

Tabela 25. Neto vrijednosti imovine po udjelu/akciji investicionih fondova na dan 31.12.2020. godine i 30.06.2021. godine (u KM)

Iz prethodne tabele je vidljivo da je kod 9 otvorenih i jednog zatvorenog investicionog fonda došlo do rasta NVI po udjelu, a među njima prednjače OIF WVP Premium (16,22%) i OIF POLARA ADRIATIC FOND (8,02%). Od 9 otvorenih investicionih fondova kod kojih je došlo do pada NVI po udjelu najveći pad ostvarili su OIF PROFIT PLUS (-4,79%) i OIF JAHORINA KOIN (-3,0%).

5.2. Struktura imovine investicionih fondova

Članom 14. Zakona o investicionim fondovima propisano je da, u zavisnosti od vrste pretežnog ulaganja, podvrste investicionih fondova mogu biti:

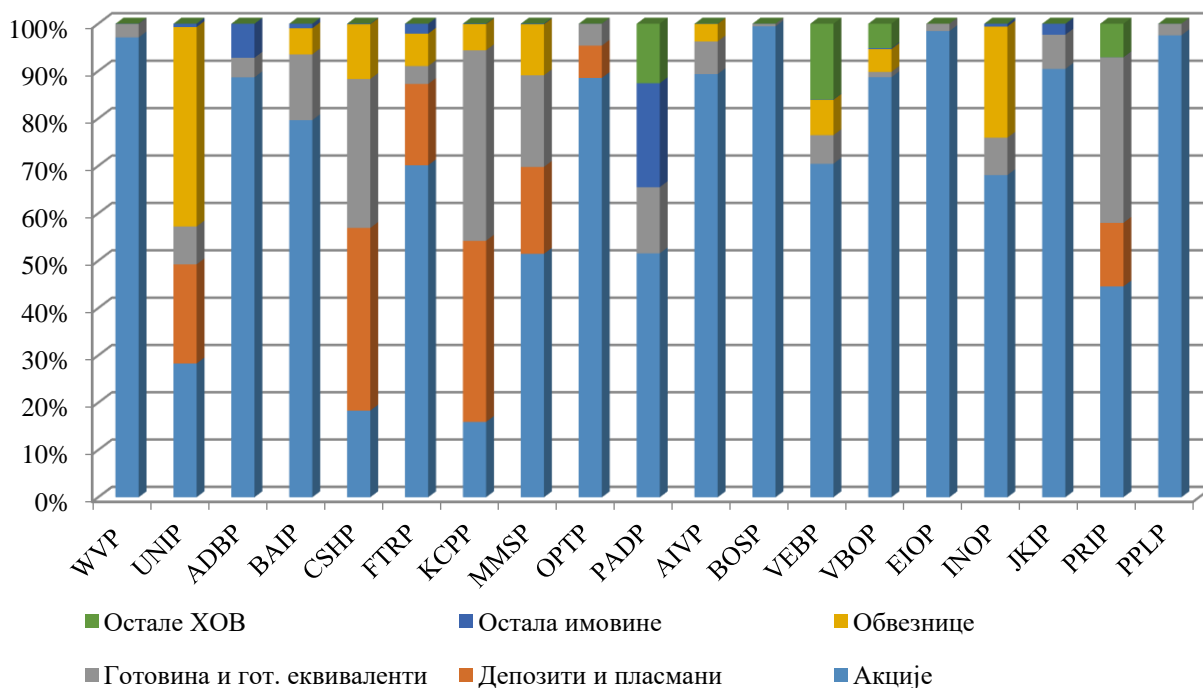
- akcijski fond, koji ima sredstva uložena pretežno u akcije ili u akcije i udjele akcijskih ciljnih fondova,
- obveznički fond, koji ima sredstva pretežno uložena u obveznice ili u obveznice i udjele obvezničkih ciljnih fondova ili druge oblike listiranog duga,
- fond novčanog tržišta, koji ima sredstva pretežno uložena u instrumente tržišta novca, novčane depozite i udjele ciljnih fonda novčanog tržišta i
- mješoviti fond, koji ima uložena sredstva u različite vrste hartija od vrijednosti, instrumente tržišta novca, novčane depozite i udjele ciljnih fonda novčanog tržišta.

Pod pretežnim ulaganjem podrazumijeva se da je najmanje 70% sredstava fonda uloženo u određenu vrstu imovine.

Oznaka fonda	Akcije	Depoziti i plasmani	Gotovina i got. ekvivalenti	Obveznice	Ostala imovine	Ostale HOV	Ukupno
WVP	3.057.601	0	89.263	0	1.509	0	3.148.373
UNIP	486.276	360.000	137.254	722.756	12.067	0	1.718.353
ADBP	5.445.209	0	253.716	0	440.233	0	6.139.159
BAIP	2.896.928	0	504.386	200.477	34.223	0	3.636.014
CSHP	351.241	740.000	602.308	221.024	2.098	0	1.916.672
FTRP	38.050.345	9.303.576	2.048.841	3.708.696	1.130.444	0	54.241.902
KCPP	416.197	1.000.000	1.049.651	143.788	2.605	0	2.612.241
MMSP	7.368.047	2.621.450	2.768.450	1.536.868	17.649	0	14.312.463
OPTP	10.419.968	800.000	542.518	0	947	0	11.763.433
PADP	413.381	0	111.781	0	175.828	100.428	801.417
AIVP	5.140.038	0	395.890	212.641	1.847	0	5.750.415
BOSP	2.518.324	0	13.755	0	57	0	2.532.136
VEBP	2.361.091	0	202.576	248.592	2.988	535.360	3.350.607
VBOP	5.763.603	0	73.188	312.502	12.821	334.263	6.496.377
EIOP	7.911.114	0	123.930	0	0	0	8.035.044
INOP	8.605.133	0	996.701	2.960.518	75.627	0	12.637.979

JKIP	3.592.745	0	287.100	0	91.667	0	3.971.512
PRIP	1.328.379	400.000	1.039.651	0	663	210.815	2.979.508
PPLP	3.790.054	0	94.897	0	61	0	3.885.012

Tabela 26. Struktura ulaganja investicionih fondova po vrstama imovine na dan 30.06.2021. godine (u KM)

Slika 22. Ulaganje investicionih fondova po vrstama imovine na dan 30.06.2021. godine

Iz izloženih podataka je vidljivo da je na dan 30.06.2021. godine najveći broj investicionih fondova prema strukturi ulaganja bio akcijski i mješoviti. Pored njih, postoje i dva fonda novčanog tržišta.

II AKTIVNOSTI KOMISIJE U PRVOM POLUGODIŠTU 2021. GODINE

Prvo polugodište 2021. godine karakteriše poslovanje u uslovima pandemije koronavirusa (COVID-19). Poštujući preporuke nadležnih organa u vezi sa pojavom koronavirusa, u cilju preventivnog djelovanja, Komisija je preduzela sve potrebne mjere kako bi zaštitila zdravlje zaposlenih u Komisiji i zdravlje lica koja komuniciraju sa Komisijom. Obezbiđen je kontinuirani rad Komisije i redovna komunikacija sa ovlašćenim učesnicima na tržištu i investicionom javnošću. U preduzimanju mjera Komisija se rukovodila time da rizik eventualne zaraze svede na minimum.

S tim u vezi, Komisija je na sjednici održanoj u 2020. godini usvojila saopštenje o načinu rada u periodu epidemije koronavirusa. Ovlašćeni učesnici su uskladili svoje poslovanje i rad sa strankama sa novonastalom situacijom, te su nastavili da obavljaju redovne aktivnosti bez prekida. Svi berzanski posrednici su unosili naloge za kupovinu i prodaju hartija od vrijednosti na Banjalučkoj berzi i zaključivali poslove za svoje klijente te nije bilo prekida u poslovanju ovlašćenih učesnika niti većih oscilacija u prometu, što se vidi u prethodnom poglavlju.

1. Osnovni podaci o Komisiji

1.1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu. Komisija je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju tog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama tog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih

- zakona i propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa provođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Poslovníkom o radu Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

1.2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlašćenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

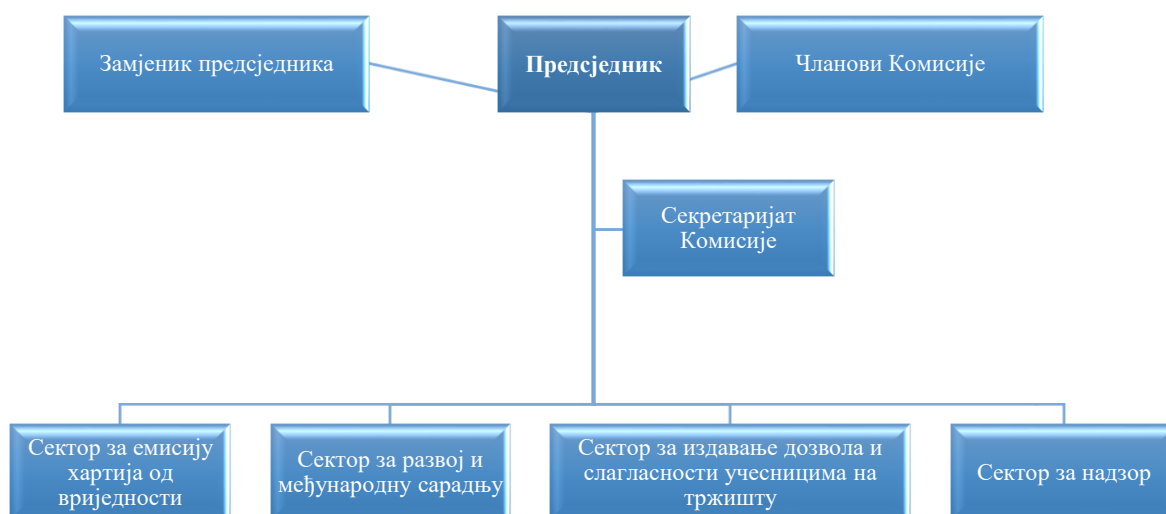
- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

1.3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 23. Organizaciona struktura Komisije

Svaki od navedenih sektora obavlja sljedeće poslove iz svoje oblasti:

- priprema nacрта i prijedloga propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Komisije,
- obrada zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- praćenje izvršenja rješenja,
- vođenje odgovarajućih registara,
- praćenje objavljivanja finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlašćenih učesnika,
- kontrola izvršavanja obaveza i poslovanja ovlašćenih učesnika,
- davanje saglasnosti na akte ovlašćenih učesnika i
- prikupljanje informacija i izrada izvještaja o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

2. Statistički podaci o radu Komisije

2.1. Sjednice Komisije

OPIS	BROJ
1. Održane sjednice	23
2. Doneseni akti:	
a) Predsjednik	6
b) Sekretarijat	28

v) Emisija hartija od vrijednosti	54
g) Razvoj i međunarodna saradnja	4
d) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	38
đ) Nadzor	32

Tabela 27. Pregled donesenih odluka na održanim sjednicama Komisije u prvom polugodištu 2021. godine

OPIS	BROJ
1. Pravilnici	10
2. Odluke	4
3. Rješenja	61
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	27
b) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	34
v) Sektor za nadzor	-
4. Zaključci	1
5. Dopisi	3
6. Zapisnici	23
7. Informacije	11
8. Izvještaji	10
9. Zahtjevi	2
10. Interni akti	2
11. Ostalo	8
12. Odgovori na upit	12
13. Odgovori na tužbe	4
14. Odgovori na zahtjev	4
15. Analize	2
16. Žalbe	2
17. Uputstva	3
UKUPNO	162

Tabela 28. Struktura i broj donesenih akata u prvom polugodišnju 2021. godine iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u prvom polugodištu 2021. godine održano 23 sjednice na kojima je doneseno 61 rješenje i usvojeno 23 zapisnika.

2.2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi registre učesnika na tržištu kojima izdaje dozvole za obavljanje poslova i to:

1. Registar emitenata,
2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar fondova Republike Srpske,
4. Registri ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Znatan broj emitenata, koji su nakon privatizacije upisani u Registar emitenata, brisan je iz Registra emitenata i posljedično delistiran sa trgovanja na Banjalučkoj berzi, zbog okončanja postupka stečaja i likvidacije, po osnovu statusnih promjena, te promjene pravne forme nakon istiskivanja manjinskih akcionara.

Opis	Broj upisa	
	01.01 - 30.06.2021.	2001 - 30.06.2021.
Upis u Registar emitenata	6	1.042
Upis promjena podataka u Registru emitenata	103	2.785
Broj brisanih emitenata iz Registra emitenata	18	419

Tabela 29. Podaci o promjenama u Registru emitenata

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	-	-
2002.	339	-	-
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
2014.	2	95	35
2015.	3	105	35
2016.	4	121	40
2017.	3	100	31
2018.	5	130	26
2019.	7	93	23
2020.	7	90	13
30.06.2021.	6	103	18
Ukupno	1.042	2.785	419

Tabela 30. Uporedni pregled evidencija podataka u Registru emitenata u periodu 2001 - 30.06.2021. godine

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda upisano je ukupno 1.042 emitenata, izvršeno je 2.785 promjene podataka, te 419 brisanja emitenata iz Registra emitenata.

3. Emisija hartija od vrijednosti

U prvom polugodištu 2021. godine bilo je 16 emisija hartija od vrijednosti.

RR. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije (KM)	Uplaćeno (KM)
JAVNE PONUDE				
1.	Vodovod, Komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju vode a.d. Kozarska Dubica	1 (obveznice)	1.700.000	1.700.000

2.	Univerzitet za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka	2 (obveznice)	3.000.000	3.000.000	
3.	Nova banka a.d. Banja Luka	24 (akcije)	20.000.000	10.000.000	
4.	Akcionarsko društvo za osiguranje Osiguranje Aura Banja Luka	1 (obveznice)	9.000.000	6.750.000	
5.	Opština Srbac	4 (obveznice)	1.200.000	1.200.000	
6.	Mikrokreditno društvo "PRO FIN" d.o.o. Istočno Sarajevo	1 (obveznice)	1.600.000	1.600.014,76	
EMISIJE BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA					
Statusna promjena – podjela otvorenog akcionarskog društva Malpreh a.d. Banja Luka					
7.	MCD company a.d. Banja Luka	1 (akcije)	1.877.582	-	
8.	Zlatel a.d. Banja Luka	1 (akcije)	885.309	-	
9.	Monaliza a.d. Banja Luka	1 (akcije)	1.333.732	-	
10.	Atlantis a.d. Banja Luka	1 (akcije)	946.545	-	
11.	SBL invest a.d. Banja Luka	1 (akcije)	1.924.452	-	
Spajanje akcija					
12.	Piko a.d. Prnjavor	2 (akcije)	4.625.561	-	
13.	Sana – Elvis a.d. Svodna, Novi Grad	2 (akcije)	407.515	-	
Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital					
14.	Akcionarsko društvo za osiguranje "Drina osiguranje" Milići	9 (akcije)	430.000	-	
Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Redni broj emisije	Obim emisije	Osnovni kapital prije smanjenja	Iznos smanjenja kapitala
15.	Građevinsko preduzeće Gradip a.d. Prnjavor	2 (akcije)	3.436.673	3.448.947	12.274
16.	Hemijska industrija Destilacija a.d. Teslić	3 (akcije)	20.129.424	23.228.364	3.098.940

Tabela 31. Analitički pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u prvom polugodištu 2021. godine

U toku prve polovine 2021. godine nije bilo odbijenih ni odbačenih zahtjeva za odobrenje prospekta, niti odbijenih ili odbačenih zahtjeva za promjenu podataka u Registru emitenata po osnovu emisije koje se obavljaju bez obaveze objavljivanja prospekta

U vezi sa emisijama hartija od vrijednosti Komisija je usvojila i deset odgovora na upite.

4. Postupci odobravanja prospekata za uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu

Izmjenama i dopunama Zakona o tržištu iz 2012. godine⁴¹, kao i Pravilnikom o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti⁴² ustanovljena je obaveza emitenata da pripreme i odgovarajući prospekt za uvrštenje hartija od vrijednosti (dokument o registraciji hartija od vrijednosti), za svaku emisiju hartija od vrijednosti koja je obavljena u postupku povećanja osnovnog kapitala a koja nije obavljena uz jedinstveni prospekt prilikom emisije hartija od vrijednosti.

U prvom polugodištu 2021. godine odobren je jedan prospekt za uvrštenje.

⁴¹ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 30/12.

⁴² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 60/12.

Godine	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	- 30.06.2021.
Prospekt za uvrštenje	8	7	13	6	5	3	-	5	1

Tabela 32. Uporedni pregled odobrenih prospekata za uvrštenje u periodu od 2014. - 30.06.2021. godine

5. Preuzimanje akcionarskih društava

U toku prve polovine 2021. godine postupak preuzimanja je okončan u pet slučajeva.

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
1.	Vodoprivreda Trebišnjica a.d. Trebinje (II)	755.312	"DINECO" d.o.o. Trebinje	0,216	90,1680%	90,6229%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli više od 75 % vlasništva emitenta						
2.	Potkozarje a.d. Gradiška	8.317.272	Dubravko Posavec	1,0029	56,4786%	65,6062%
			(Tomislav Vincek)		17,2163%	17,2163%
			(Branka Baturina)		5,4411%	5,4411%
3.	Napredak a.d. Bijeljina (III)	2.501.665	Slobodan Čurčić	1,44	25,8420%	27,4016%
			(Dušan Lazarević)		25,0850%	26,6446%
			(Miloš Čurčić)		15,9470%	15,9469%
			(Stanislav Iljić Perek)		6,885%	6,8855%
			("LD" d.o.o. Bijeljina)		4,784%	4,7842%
			(Milorad Tukić)		13,408%	13,4084%
4.	Banja Vrućica a.d. Teslić	33.600.177	"SLOBOPROM" d.o.o. Lončari	1,45	47,3955%	47,9436%
			"POBJEDA" d.o.o. Bijeljina		12,0342%	12,0342%
			"GP TOMIĆ" d.o.o. Bijeljina		13,8441%	13,8441%
			Miloš Čurčić		1,3925%	1,3925%
			Dragan Bogdanić		1,9831%	1,9831%
			"SLOBOPROM'S" d.o.o. Brčko distrikt BiH		0,0000%	0,6090%
5.	Hotel Prijedor a.d. Prijedor	2.500.423	Marko Stjepanović	0,37	53,1643%	72,8547%
			"Trgopromex" d.o.o. Mrkonjić Grad		20,0234%	20,0234%

Tabela 33. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u toku perioda 01.01 - 30.06.2021. godine (u KM)

Navedeni pokazatelji govore u prilog konstataciji da je vlasnička konsolidacija u značajnoj mjeri okončana, te da se mehanizam ponude za preuzimanje koristi samo kao prethodna faza za istiskivanje manjinskih akcionara i promjenu oblika ili pravne forme akcionarskog društva.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija nije bilo utvrđivanja obaveze za objavljivanje javne ponude za preuzimanje, s obzirom da su obveznici sami izvršavali svoju zakonsku obavezu.

Od početka primjene Zakona o preuzimanju (od 2002. godine), Komisija je pokrenula ukupno pedeset i devet prekršajnih postupaka zbog nepostupanja po obavezi objavljivanja ponude za preuzimanje.⁴³

U ovom periodu Komisija je pokrenula jedan prekršajni postupak.

Komisija je u prvom polugodištu 2021. godine usvojila jedan odgovora na upit iz oblasti preuzimanja akcionarskih društava.

6. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera⁴⁴, Komisija organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Ispiti za sticanje zvanja polažu se u skladu sa Programom za polaganje stručnih ispita.

U prvom polugodištu 2021. godine nije održan nijedan ispit za sticanje zvanja, jer nije bilo prijavljenih kandidata.

7. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu

7.1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema Zakonu o tržištu

U skladu sa Zakonom, Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje dozvole za rad, odnosno poslovanje (u sklopu kojih se izdaju i saglasnosti na opšta akta, te izmjene i dopune istih) sljedećim **pravnim licima**:

- 1) berzanskim posrednicima,
- 2) bankama za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- 3) berzi i drugom uređenom javnom tržištu,
- 4) Centralnom registru,

kao i organima tih društava (direktoru, članovima upravnog odbora, članovima nadzornog odbora), te **fizičkim licima** za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, kod prethodno navedenih pravnih lica, u sljedećim zvanjima:

- 1) investicioni savjetnik,
- 2) investicioni menadžer i
- 3) broker.

Berzanskim posrednicima, u skladu sa članom 62. Zakona o tržištu, Komisija izdaje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti i to za brokerske poslove, dilerske poslove, poslove podrške tržištu (eng. market making), poslove upravljanja

⁴³ Судови су у досадашњем периоду, у највећем броју случајева, изрицали условне осуде.

⁴⁴ Службени гласник Републике Српске, број: 119/06, 7/08 и 15/18.

portfeljom, poslove agenta emisije, poslove preuzimanja emisije (eng. underwriting), poslove investicionog savjetovanja i kastodi poslove.

U postupku rješavanja zahtjeva za izdavanje navedenih dozvola, Komisija primjenjuje i odredbe Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika⁴⁵, Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti⁴⁶ i Pravilnika o obavljanju kastodi poslova⁴⁷.

R. b.	Naziv berzanskog posrednika	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Datum osnivanja	Važenje dozvole
1.	Nova banka a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova Broker	- Brokerski poslovi, - Dilerski poslovi.	24.04.2001	12.07.2023
2.	Eurobroker a.d. Banja Luka	- Brokerski poslovi, - Dilerski poslovi, - Poslovi agenta emisije - Poslovi investicionog savjetovanja.		
3.	Monet boker a.d. Banja Luka	- Brokerski i dilerski poslovi	18.01.2007.	18.01.2022.
		- Poslovi agenta emisije		18.10.2023.
		- Poslovi investicionog savjetovanja		30.12.2021.
4.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	- Brokerski poslovi	02.02.2007.	29.01.2022.
5.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	- Brokerski poslovi - Dilerski poslovi - Poslovi upravljanja portfeljom - Poslovi agenta emisije - Poslovi podrške tržištu - Poslovi investicionog savjetovanja	05.03.2007.	22.12.2023.

Tabela 34. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 30.06.2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo podnesenih zahtjeva za odobrenje osnivanja novih berzanskih posrednika. U istom periodu Komisija nije davala saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu brokersko - dilerskog društva.

⁴⁵ Службени гласник Републике Српске, број 67/12, 5/13 и 32/16.

⁴⁶ Службени гласник Републике Српске, број 119/06, 26/07 и 15/18.

⁴⁷ Службени гласник Републике Српске, број 37/10, 60/12, 97/12, 5/13, 105/15 и 15/18.

U skladu sa članom 106. Zakona o tržištu berzanski posrednicima je dozvoljeno da uz odobrenje Komisije, objavljuju oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti. U prvom polugodištu 2021. godine Komisija nije bilo ove vrste zahtjeva.

Bankama, u skladu sa članom 128. Zakona o tržištu, izdaje se dozvola za obavljanje kastodi poslova.

Naziv banke	Datum izdavanja	Važenje dozvole
Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo	05.01.2010.	05.01.2022.
Nova banka a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2022.
UniCredit Bank d.d. Mostar	29.04.2010.	29.04.2022.

Tabela 35. Pregled banaka koje su imale dozvolu za obavljanje kastodi poslova na dan 30.06.2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo podnesenih zahtjeva od strane **Banjalučke berze** hartija od vrijednosti.

Centralnom registru je data saglasnost za obavljanje poslova platnog agenta u postupku obezbjeđenja plaćanja dospjelih a neisplaćenih obaveza emitenata iz anuiteta registrovanih obveznica korišćenjem položenih mjenica kod platnog agenta od strane emitenta i aktiviranja garancije Republike Srpske, kao instrumenta obezbjeđenja u emisiji obveznica. Takođe, produžena je dozvola Centralnom registru za obavljanje poslova depozitara investicionih fondova.

Fizičkim licima Komisija u skladu sa članom 93. Zakona o tržištu, izdaje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Pored odredaba Zakona o tržištu, u ovim postupcima, Komisija postupa i u skladu sa Pravilnikom o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera⁴⁸.

Zvanje	Broj lica sa zvanjem	Broj lica sa dozvolom
Investicioni menadžer	231	16
Broker	194	11
Investicioni savjetnik	9	3

Tabela 36. Broj lica sa odgovarajućim profesionalnim zvanjem i sa dozvolom za obavljanje poslovanja na dan 30.06.2021. godine

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova u zvanju brokera, investicionog savjetnika ili investicionog menadžera.

Komisija je **produžila** pet dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog menadžera, pet dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera i jednu dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog savjetnika. U toku izvještajnog perioda nije bilo oduzimanja dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

Vrste dozvola	Investicioni menadžeri	Brokери	Investicioni savjetnici

⁴⁸ Службени гласник Републике Српске, број 119/06, 17/08 и 15/18.

Period	nove	produžene	oduzete	nove	produžene	oduzete	nove	produžene	oduzete
2015.	3	14	1	4	7	-	1	1	-
2016.	9	7	5	9	4	2	-	1	-
2017.	4	4	1	6	4	1	2	-	-
2018.	3	6	3	1	2	2	-	1	-
2019.	3	6	2	2	5	1	-	2	-
2020.	2	6	0	2	3	0	1	1	0
- 30.06.2021.	0	5	0	0	5	0	0	1	0

Tabela 37. Broj lica sa dozvolom za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

7.2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema Zakonu o investicionim fondovima

U skladu sa nadležnostima i obavezama iz Zakona o izmjenama i dopunama zakona o investicionim fondovima⁴⁹, Komisija je donijela sljedeća podzakonska akta:

- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda⁵⁰;
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima⁵¹;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima⁵²;
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima⁵³;
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje⁵⁴;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima⁵⁵;
- Pravilnik o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda⁵⁶;
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda⁵⁷;
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara⁵⁸;
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima⁵⁹;

⁴⁹ Службени гласник Републике Српске, број 82/15.

⁵⁰ Службени гласник Републике Српске, број 105/15.

⁵¹ Службени гласник Републике Српске, број 105/15 и 15/18.

⁵² Службени гласник Републике Српске, број 105/15.

⁵³ Службени гласник Републике Српске, број 105/15 и 24/17.

⁵⁴ Службени гласник Републике Српске, број 105/15.

⁵⁵ Службени гласник Републике Српске, број 105/15.

⁵⁶ Службени гласник Републике Српске, број 108/15 и 82/16.

⁵⁷ Службени гласник Републике Српске, број 108/15 и 40/17.

⁵⁸ Службени гласник Републике Српске, број 108/15 и 77/17.

- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda⁶⁰;
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda⁶¹ i
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda⁶².

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za izdavanje:

- 1) dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima,
- 2) dozvola na imenovanje članova uprave društva za upravljanje,
- 3) saglasnosti na statusne promjene društva za upravljanje i investicionog fonda,
- 4) odobrenja na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica,
- 5) saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na sve naknadne izmjene tih akata,
- 6) saglasnosti na imenovanje članova nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda,
- 7) dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za zaključenje ugovora o obavljanju depozitarnih poslova i promjenu banke depozitara i
- 8) odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju.

1. Društvima za upravljanje investicionim fondovima, u skladu sa članom 28. Zakona o investicionim fondovima, Komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti u vezi sa upravljanjem investicionim fondovima. Dozvola za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima se odnosi na zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 60. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 87. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa privatnom ponudom (član 123. Zakona o investicionim fondovima), te otvorene investicione fondove rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 202. Zakona o investicionim fondovima).

R. br.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju	Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije) ⁶³
1.	DUIF „Euroinvestment“ a.d. Banja Luka	13.09.2000.
	1. Otvoreni akcijski investicioni fond „Euroinvestment fond“	16.05.2002. (PIF) 31.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
2.	DUIF „Management solutions“ d.o.o. Banja Luka	06.08.2008.
	2. Otvoreni mješoviti investicioni fond „Balkan Investment fond“	26.06.2002. (PIF) 10.09.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)
	3. Otvoreni akcijski investicioni fond „Profit plus“	22.05.2002. (PIF) 06.06.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OAIF)
	4. Otvoreni mješoviti investicioni fond „VB fond“	19.06.2002. (PIF)

⁵⁹ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 108/15.

⁶⁰ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 82/16.

⁶¹ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 113/16, 40/17 i 15/18.

⁶² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 113/16.

⁶³ Oznaka ПИФ је скраћеница за приватизациони инвестициони фонд, ознака ЗИФ је скраћеница за затворени инвестициони фонд, ознака ОАИФ је скраћеница за отворени акцијски инвестициони фонд, ознака ОМИФ је скраћеница за отворени мјешовити инвестициони фонд.

R. br.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju	Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije) ⁶³
		12.07.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OMIF)
5.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Bors invest fond“	16.05.2002. (PIF) 27.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
6.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Aktiva invest fond“	21.05.2002. (PIF) 22.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)

R. br.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju	Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije) ⁶⁴
7.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Vaučersko investicioni fond“	22.05.2002. (PIF) 05.10.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
3.	DUIF „Invest nova“ a.d. Bijeljina	01.09.2000.
8.	Zatvoreni investicioni fond „Unioinvest fond“ a.d. Bijeljina ⁶⁵	13.12.2007. (ZIF)
9.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Invest nova“	31.05.2002. (PIF) 20.06.2007. (ZIF) 29.09.2017. (OMIF)
4.	DUIF „Kristal invest“ a.d. Banja Luka	08.09.2000.
10.	Otvoreni novčani investicioni fond „Cash Fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
11.	Otvoreni novčani investicioni fond „Kristal Cash Plus Fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
12.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Future fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
13.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Maximus fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
14.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Opportunity fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 20.07.2017. (OAIF)
5.	DUIF „Polara invest“ a.d. Banja Luka	09.10.2000.
15.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Polara Adriatic Fond“	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
16.	Otvoreni akcijski investicioni fond Adriatic Balanced	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 26.04.2018. (OAIF)
17.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Jahorina koin“	04.11.2002. (PIF) 28.12.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)

⁶⁴ Oznaka ПИФ је скраћеница за приватизациони инвестициони фонд, ознака ЗИФ је скраћеница за затворени инвестициони фонд, ознака ОАИФ је скраћеница за отворени акцијски инвестициони фонд, ознака ОМИФ је скраћеница за отворени мјешовити инвестициони фонд.

⁶⁵ Основан као затворени инвестициони фонд по Закону инвестиционим фондовима.

	18.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Privrednik invest“	24.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)
6.		DUIF "WVP Fund Management" a.d. Banja Luka	03.06.2019. godine
	19.	Otvoreni akcijski investicioni fond „WVP Premium“	18.09.2019. (OAI)
7.		DUIF „STRATEGIC INVESTMENT“ d.o.o. Banja Luka	11.06.2021. godine

Tabela 38. Pregled društava za upravljanje investicionim fondovima i investicionih fondova na dan 30.06.2021. godine

Dozvolu za upravljanje ima sedam društava za upravljanje. Što se tiče vlasničke strukture društava za upravljanje, dva društva su vlasništvu pojedinačnih stranih pravnih lica, tri su u vlasništvu pojedinačnih stranih fizičkih lica, jedno društvo je u mješovitom vlasništvu, a jedno društvo je u većinskom vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih lica (ukupan broj vlasnika je 42).

Tokom 2007. godine, svih 13 privatizacionih investicionih fondova (PIF) koji su osnovani i u sudski registar upisani tokom 2002. godine transformisani su u zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (ZIF). Na posljednji dan izvještajnog perioda registrovano je ukupno 19 investicionih fondova, 17 otvorenih investicionih fondova (9 akcijskih, 6 mješovitih i 2 novčana otvorena investiciona fonda), te jedan zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom nastao u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i jedan zatvoreni investicioni fond u postupku likvidacije (nastao po Zakonu o privatizacionim investicionim fondovima, prestao da postoji neposredno nakon isteka izvještajnog perioda, okončanjem postupka likvidacije, brisanjem iz sudskog registra).

U prvom polugodištu 2021. godine data je saglasnost OIF "Maximus fund" na izmjene Prospekta i Statuta OIF koje su posljedica postupka spajanja uz pripajanje otvorenih investicionih fondova, pri čemu su se tri fonda pripojila četvrtom. Takođe, data je saglasnost za osnivanje novog društva za upravljanje investicionim fondovima, u okviru koje se su date i saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u društvu, saglasnost na imenovanje izvršnih direktora društva i saglasnost na imenovanje članova upravnog odbora društva.

Komisija je donijela i jedno rješenje sa nalogom za otklanjanje nepravilnosti društvu za upravljanje investicionim fondovima.

2. Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje, Komisija izdaje na osnovu člana 27. Zakona o investicionim fondovima, te prema uslovima i postupku predviđenim Pravilnikom o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija je izdala devet saglasnosti za imenovanje članova upravnog odbora društva i četiri saglasnosti na imenovanje izvršnih direktora društva za upravljanje, kao i jedno rješenje sa nalogom za imenovanje izvršnog direktora.

3. Dozvolu za statusne promjene društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, Komisija izdaje u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnikom o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima, koji je novi podzakonski akt u primjeni.

U prvom polugodištu 2021. godine ovakvih postupaka nije bilo.

4. Odobrenje na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim fondovima na treća lica, Komisija izdaje u skladu sa članom 24. Zakona o investicionim fondovima, a prema postupku propisanom Pravilnikom o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lica i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje.

U dosadašnjem periodu, društva za upravljanje su na treća lica uglavnom prenosila poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja.

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo ove vrste zahtjeva.

5. Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na naknadne izmjene tih akata, Komisija izdaje u skladu sa odredbama članova 61, 91, 105, 142. i 217. Zakona o investicionim fondovima, te odredbama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti.

U prvom polugodištu 2021. godine data je saglasnost OIF "Maximus fund" na izmjene Prospekta i Statuta OIF koje su posljedica postupka spajanja uz pripajanje otvorenih investicionih fondova, pri čemu su se tri fonda pripojila OIF "Maximus fund".

6. Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda, Komisija izdaje u skladu sa članom 69. Zakona o investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine ovih postupaka nije bilo, jer su zatvoreni investicioni fondovi završili proces preoblikovanja te posluju u formi otvorenog investicionog fonda koji nema nadzorni odbor.

7. Dozvole društvima za upravljanje investicionim fondovima za zaključenje ugovora o obavljanju depozitarnih poslova, Komisija izdaje prema odredbama člana 50. Zakona o investicionim fondovima, dok se dozvola za promjenu banke depozitara izdaje prema odredbama člana 56. Zakona o investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine ovih postupaka nije bilo.

8. Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, Komisija izdaje na osnovu ovlašćenja iz člana 115. Zakona o investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine ovih postupaka nije bilo.

9. Dozvolu za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje, Komisija izdaje na osnovu ovlašćenja iz člana 22a. Zakona o investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija je izdala jednu dozvolu za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje.

10. Odobrenje otvaranja poslovnice društva za upravljanje, Komisija izdaje shodno članu 36. stav 2. Zakona o investicionim fondovima.

U prvom polugodištu 2021. godine ovih postupaka nije bilo.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija je usvojila i jedan odgovor na upit u dijelu koji se odnosi na izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu kapitala.

7.3. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu - prema zakonu o faktoringu

U skladu sa Zakonom o faktoringu Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za izdavanje:

- 1) Dozvole društvima za faktoring za obavljanje djelatnosti faktoringa;
- 2) Dozvole na imenovanje članova upravnog odbora društva za faktoring;
- 3) Dozvole na imenovanje direktora društva za faktoring;
- 4) Dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća, za pravna i fizička lica, u društvu za faktoring;
- 5) Dozvole za obavljanje djelatnosti faktoringa putem poslovne jedinice u BiH, a izvan Republike Srpske;
- 6) Dozvole za obavljanje djelatnosti faktoringa izvan Republike Srpske;

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo postupaka u skladu sa ovim zakonom.

8. Razvoj i međunarodna saradnja

U prvom polugodištu 2021. godine najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnosti Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- saradnji sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO),
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine i
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline:

- 1) normativne aktivnosti,
- 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i
- 3) promocija i edukacija.

8.1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacрта i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr.

U prvom polugodištu 2021. godine, aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga novih opštih akata, kao i pripremi prijedloga izmjena već donijetih podzakonskih akata iz nadležnosti Komisije.

R. b.	Objava teksta	Broj i datum Službenog Glasnika
1.	Pravilnik o sadržaju i vođenju registra fondova	10/21 10.02.2021
2.	Tarifa naknada	10/21 10.02.2021
3.	Pravilnik o izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za faktoring.	27/21 30.03.2021.
4.	Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja saglasnosti za obavljanje funkcije člana upravnog odbora i direktora društva za faktoring.	27/21 30.03.2021
5.	Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje djelatnosti faktoringa.	27/21 30.03.2021
6.	Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještavanja društva za faktoring.	27/21 30.03.2021
7.	Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra društava za faktoring i poslovnih jedinica.	27/21 30.03.2021
8.	Pravilnik o kriterijumima i načinu upravljanja rizicima društva za faktoring.	27/21 30.03.2021
9.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o trgovanju hartijama od vrijednosti	27/21 30.03.2021
10.	Pravilnik o uslovima i postupku spajanja otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.	39/21 29.04.2021.
11.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima	56/21 22.06.2021

Tabela 39. Propisi koje je Komisija donijela u prvom polugodištu 2021. godine

8.2. Promocija i edukacija

U prvom polugodištu 2021. godine najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenja zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokriven brojne teme, direktno ali i indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenjem ili primjenu propisa su se najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu i Zakon o privrednim društvima.

8.3. Saradnja

Saradnje s drugim regulatorima odvija se na osnovu IOSCO (Međunarodna organizacija komisija za hartije od vrijednosti) Multilateralnog memoranduma o

razumijevanju u vezi s konsultacijama i razmjenom informacija (IOSCO MMoU), a s nekim regulatorima i na osnovu bilateralnih sporazuma.

8.3.1. Multilateralni memorandum o razumijevanju (MMoU)

Multilateralni memorandum o razumijevanju IOSCO-a (eng. Multilateral Memorandum of Understanding - MMoU), čiji je Komisija potpisnik od oktobra 2009. godine, kao jedan od 124 regulatora tržišta hartija od vrijednosti u svijetu, obezbijedio je regulatorima tržišta hartija od vrijednosti važno sredstvo za borbu protiv prekogranične prevare i zloupotrebe tržišta.

Jačanje saradnje u provođenju zakonskih propisa vezanih za tržište kapitala, je kritična tačka u borbi protiv finansijskog kriminala koji ne poznaje granice. U globalnom finansijskom okruženju, učešće svake komisije za hartije od vrijednosti u ovoj mreži je od vitalnog značaja da bi se na efektan način borili protiv kršenja zakonskih propisa vezanih za transakcije hartijama od vrijednosti u cijelom svijetu i protiv prevara vezanih za tržište hartija od vrijednosti.

U prvom polugodištu 2021. godine Komisija je nastavila uspješnu saradnju sa drugim regulatorima, potpisnicama IOSCO MMoU u smislu traženja podataka i informacija neophodnih za provođenje postupaka i aktivnosti u nadležnosti Komisije. Zahtjevi su se odnosili na provjeru vlasništva i stanja nad hartijama od vrijednosti domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica kao i razmjenu informacija o posljedicama odluke stranog regulatora na status stranog pravnog lica aktivnog na tržištu hartije od vrijednosti Republike Srpske.

8.3.2. Unaprijeđeni multilateralni memorandum o razumijevanju (EMMoU)

U posljednjih nekoliko godina tržišta kapitala su prošla kroz suštinske promjene vođene napretkom tehnologije. Te promjene istovremeno predstavljaju nove izazove za regulatore, što je i razlog za ideju o novom Unaprijeđenom multilateralnom memorandumu o razumijevanju IOSCO-a (eng. Enhanced Multilateral Memorandum of Understanding - EMMoU). Cilj unapređenja MMoU je da se poveća nadležnost koju već daje MMoU, kako bi se obuhvatile i promjene u finansijskoj industriji koje su nastale nakon što je uspostavljen MMoU.

Za IOSCO je od ključne važnosti da njeguje i štiti međunarodnu saradnju tako što će osigurati da međunarodni standardi saradnje budu stalno aktuelni. IOSCO EMMoU je kreiran kao standard koji posebno obuhvata dodatne ključne nadležnosti koje pomažu regulatorima u svakodnevnim aktivnostima, a koji prihvata nove izazove kreirane tehnološkim napretkom. Time se regulatorima obezbjeđuju efikasno sprovođenje i međunarodna saradnja u regulisanju tržišta hartija od vrijednosti. Sveobuhvatni cilj stvaranja IOSCO MMoU je podizanje i poboljšanje međunarodnog regulatornog standarda.

Razlika između IOSCO EMMoU i MMoU je u obimu pomoći koju pruža ili traži potpisnica EMMoU, odnosno vrsti pomoći i informacija koje se traže, odnosno pružaju.

Dana 30.03.2021. godine IOSCO je donio odluku da pozove Komisiju da potpiše IOSCO EMMoU. Sticanjem statusa potpisnice IOSCO EMMoU Komisija je dobila još jednu potvrdu da kao regulator tržišta kapitala u Republici Srpskoj postupa u skladu sa međunarodnim principima i pravilima i najvišim svetskim standardima, te time i priliku da bude jedna od 14 regulatora tržišta hartija od vrijednosti koje su do sada uspjele da završe proceduru procjene aplikacije i postanu potpisnice IOSCO EMMoU.

9. Nadzor nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti

Prema odredbama Zakona o tržištu⁶⁶, Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija je, takođe prema odredbama Zakona o tržištu⁶⁷, a i prema odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti⁶⁸ ovlašćena da vrši nadzor i preuzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova.

Prema odredbama Zakona o investicionim fondovima⁶⁹, Komisija je ovlašćena da obavlja redovni i vanredni nadzor zatvorenih i otvorenih investicionih fondova, društava za upravljanje fondovima, zastupnika u prodaji udjela ili akcija, banke depozitara i svakog drugog lica koje obavlja posao za koji je odgovorno neko od ovih lica. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti.

Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru)⁷⁰, pod nadzorom koji provodi Komisija podrazumijeva se nadzor nad primjenom Zakona o tržištu, Zakona o investicionim fondovima, Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te propisa donesenih na osnovu tih zakona, od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu Pravilnika o nadzoru smatraju se: berzanski posrednici, kastodi banke, društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari, berza i druga uređena javna tržišta, Centralni registar hartija od vrijednosti, emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja, lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera, sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti⁷¹. Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće, izuzev Republike Srpske i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranim licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava⁷².

Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan⁷³. U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i

⁶⁶ Члан 260. тачка д) Закона о тржишту.

⁶⁷ Члан 260. тачка ђ) Закона о тржишту.

⁶⁸ Члан 80. став 1. тачка х) Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности (Службени гласник БиХ број 47/14 и 10/16).

⁶⁹ Члан 227. став 1. Закона о инвестиционим фондovima (Службени гласник Републике Српске број 92/06 и 82/15).

⁷⁰ Члан 3. Правилника о надзору над учесницима на тржишту хартија од вриједности (Службени гласник Републике Српске број 98/14 и 77/17).

⁷¹ Члан 2. став 1. Правилника о надзору.

⁷² Члан 2. ст. 2. и 3. Правилника о надзору.

⁷³ Члан 7. став 1. Правилника о надзору.

proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti⁷⁴, a provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora⁷⁵. Redovan nadzor vrši se nad ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u skladu sa posebnim planom redovnog nadzora, za svaku godinu, koji usvaja Komisija⁷⁶, a vanredan nadzor vrši se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa⁷⁷, a po sopstvenoj inicijativi Komisije, na zahtjev nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave⁷⁸.

S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan; posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka; neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije⁷⁹.

U obavljanju nadzornih ovlašćenja, Komisija je u prvom polugodištu 2021. godine sprovela kontinuirani nadzor nad trgovanjem akcijama jednog emitenata, te kontinuirani nadzor poslovanja svih ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pored toga, sprovedena su i tri postupka kontinuiranog nadzora nad berzanskim posrednicima (po jedan nadzor nad dva brokersko-dilerska društva i jedan nadzor nad odjeljenjem banke koja obavlja poslove s hartijama od vrijednosti).

U prvom polugodištu 2021. godine okončana su dva postupaka redovnog nadzora koji su pokrenuti u 2019. godini, i to jedan nadzor nad Banjalučkom berzom hartija od vrijednosti u dijelu koji se odnosi na uvrštavanje hartija od vrijednosti emitenata na pojedine segmente tržišta i jedan nadzor nad društvom za upravljanje investicionim fondovima u dijelu koji se odnosi na sadržinu internet stranice društva za upravljanje. U toku izvještajnog perioda pokrenuta su i okončana dva redovna nadzora nad dva brokersko-dilerska društva u dijelu poštovanja obaveza prilikom obavljanja dilerskih poslova, te jedan nadzor nad Centralnim registrom hartija od vrijednosti i jedan nadzor nad brokersko-dilerskim društvom u dijelu poštovanja zakonskih i podzakonskih propisa u cilju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Takođe, u toku izvještajnog perioda pokrenut je i okončan jedan postupak redovnog nadzora nad Banjalučkom berzom hartija

⁷⁴ Члан 7. став 2. Правилника о надзору.

⁷⁵ Члан 9. став 1. Правилника о надзору.

⁷⁶ Члан 7. став 3. Правилника о надзору.

⁷⁷ Члан 7. став 4. Правилника о надзору.

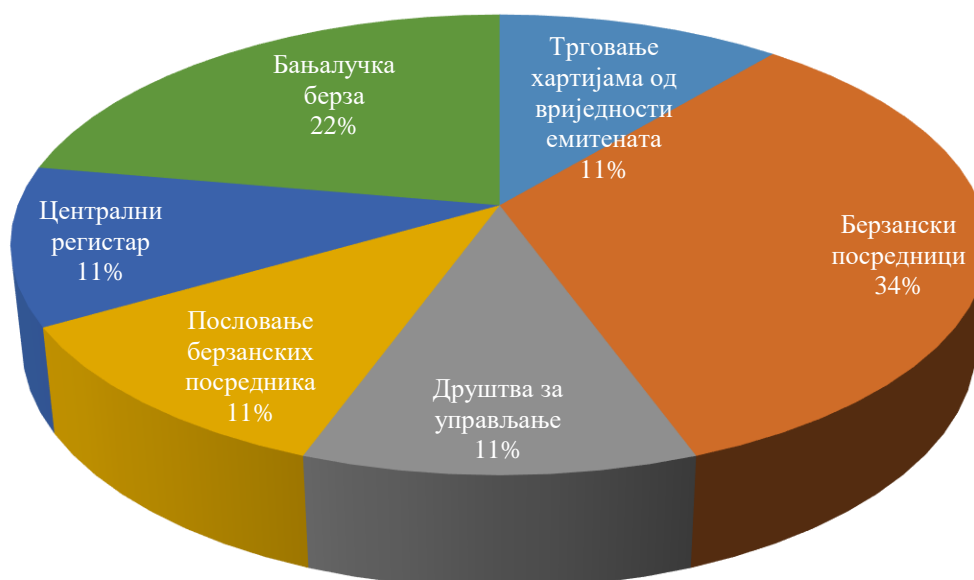
⁷⁸ Члан 4. став 1. Правилника о надзору.

⁷⁹ Члан 7. ст. 5. до 7. Правилника о надзору.

od vrijednosti u dijelu poštovanja Pravila Banjalučke berze i drugih internih akata u dijelu koji se odnosi na berzanski nadzor.

Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje hartijama od vrijednosti emitenata	1
Berzanski posrednici	3
Društva za upravljanje	1
Poslovanje berzanskih posrednika	1
Kastodi banke	-
Banke depozitari (uključujući Centralni registar kao depozitara)	-
Centralni registar	1
Banjalučka berza	2
UKUPNO	9

Tabela 40. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u prvom polugodištu 2021. godine

Slika 24. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u prvom polugodištu 2021. godine

Prema vrsti nadzora, u prvom polugodištu 2021. godine vođena je dva kontinuirana i sedam redovnih nadzora.

Slika 25. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u prvom polugodištu 2021. godine

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlašćena na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera⁸⁰. U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima⁸¹, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere⁸².

Komisija u prvom polugodištu 2021. godine nije izricala mjere u okviru svojih ovlašćenja iz člana 265, 266. i 267. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, te je u jednom slučaju podnesen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredbi Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

10. Edukacija zaposlenih

Rb	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
1.	Online radionica "Procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za period 2018-2022. godina", 22., 25., 26. januar 2021. godine	- Procjena prijetnje od pranja novca u BiH - Procjena ranjivosti od pranja novca u BiH - Procjena ranjivosti sektora tržišta hartija od vrijednosti/papira od vrijednosti od pranja novca - Provedba međunarodnih restriktivnih mjera Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda u borbi protiv terorizma i finansiranja terorizma	Ministarstvo sigurnosti BiH	Borislav Čvoro Dejana Sladoje Venka Zorić Sara Savanović Edin Jahić
2.	Nastavak programa `EU Scheme for Young Professionals in BiH` - Regionalna razmjena WB6 – Republika Srbija	- Različite teme iz procesa EU integracija	Evropska Unija, British Council u Bosni i Hercegovini i Srbiji, Vlada	Predstavnici Delegacije EU u Srbiji, Delegacije EU u BiH i Vlade Republike

⁸⁰ Члан 266. Закона о тржишту;

⁸¹ Члан 265. став 2. Закона о тржишту;

⁸² Члан 267. став 1. Закона о тржишту;

(online) u periodu od 19.04.-23.04.2021. godine		Republike Srbije	Srbije
Nastavak programa ` EU Scheme for Young Professionals in BiH ` - Razmjena unutar Bosne i Hercegovine u periodu od 23.05.-04.06.2021. godine	Različite teme iz procesa EU integracija	Evropska Unija, British Council u Bosni i Hercegovini, Vlada HNK, Vlada ZHK i Vlada Kantona 10	Predstavnici Vlade HNK, Vlade ZHK i Vlade Kantona 10

Tabela 41. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u prvom polugodištu 2021. godine

Izlaganjem radova i komunikacijom sa učesnicima na navedenom skupu, predstavnici Komisije unaprijedili su postojeća znanja i ostvarili korisne kontakte sa drugim regulatorima. S obzirom na ograničene finansijske mogućnosti Komisije, navedeno učešće na seminaru ostvareno je bez troškova za Komisiju. Zaposleni inače učestvuju na seminarima i ostalim edukativnim skupovima uglavnom na bazi plaćenih troškova od strane organizatora takvih skupova.

III FINANSIJSKO POSLOVANJE KOMISIJE

1. Finansiranje Komisije

Način finansiranja Komisije regulisan je članom 259. Zakona o tržištu. U prvom polugodištu 2021. godini Komisija se finansirala iz vlastitih prihoda, ostvarenih obavljanjem poslova propisanih Zakonom o tržištu i drugim propisima, a u prvom polugodištu ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 446.145 KM.

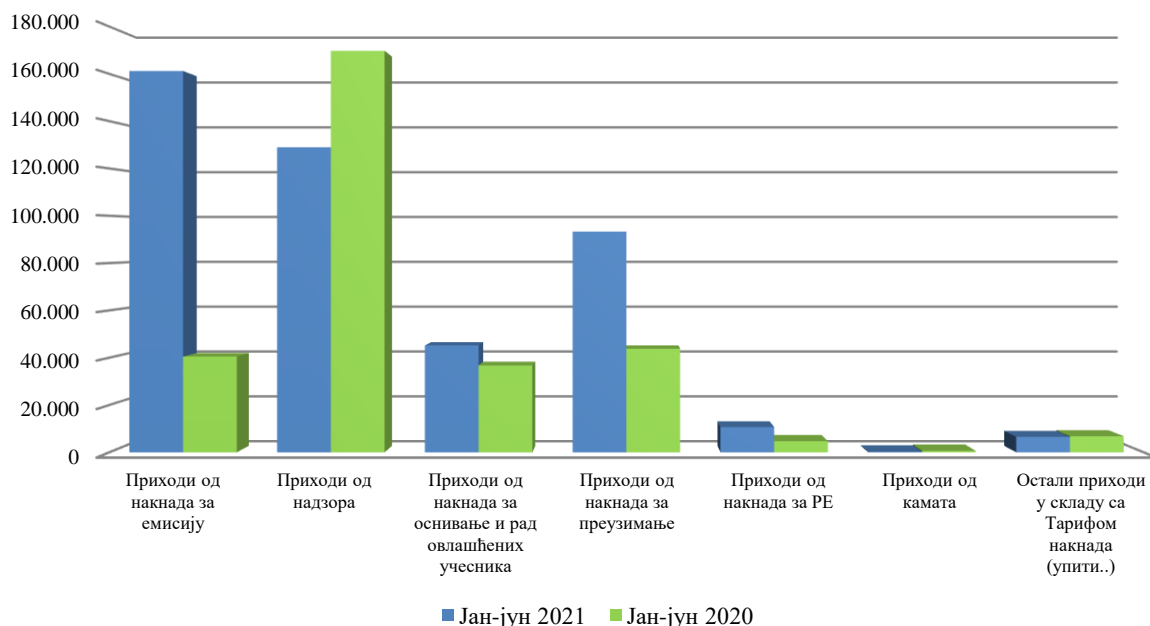
	Ostvareno 01.01-30.06.2021.	Ostvareno 01.01-30.06.2020.	Ostvareno 2021/2020
Poslovni prihodi	445.898	302.583	1,47
Finansijski prihodi	247	597	0,41
Ostali prihodi	0	0	-
Ukupni prihodi	446.145	303.180	1,47

Tabela 42. Prihodi Komisije u periodu od 01.01 - 30.06.2021. godine

U ukupnim poslovnim prihodima, najznačajniju stavku čine prihodi od nadzora koji su propisani članom 2 stav 1. tačka b) podtačka 61-65 Tarifa naknada, te prihodi od emisija.

PRIHODI	Jan-jun 2021	Jan-jun 2020	2021/ 2020
Prihodi od ispita	0	400	0
Prihodi od naknada za emisiju	161.187	40.466	3,98
Prihodi od nadzora	128.970	169.733	0,75
Prihodi od naknada za osnivanje i rad ovlašćenih učesnika	45.200	36.700	1,23
Prihodi od naknada za preuzimanje	93.331	43.784	2,13
Prihodi od naknada za RE	10.700	4.700	2,27
Prihodi od kamata	247	597	0,41
Ostali prihodi u skladu sa Tarifom naknada (upiti..)	6.510	6.800	0,95
UKUPNO	446.145	303.180	1,47

Tabela 43. Struktura prihoda Komisije u periodu 01.01-30.06.2021. godine

Slika 26. Struktura poslovnih prihoda Komisije u prvom polugodištu 2021. godine

2. Rashodi Komisije

Rashode Komisije prije svega čine materijalni troškovi te troškovi zarada. Materijalni troškovi se najvećim dijelom odnose na kancelarijski materijal, održavanje prostorija, troškove telefona, interneta, električne energije, goriva, članarina, putnih troškova i drugo. Troškove zarada čine troškovi bruto zarada i naknada zaposlenima.

RASHODI	Jan-jun 2021	Jan-jun 2020	2021/2020
Troškovi materijala, goriva i energije	4.639	5.742	0,80
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	331.539	325.924	1,01
Ostali lični rashodi	26.174	7.076	3,69
Troškovi proizvodnih usluga	11.697	10.814	1,08
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.336	1.811	2,94
Nematerijalni troškovi (osim članarine IOSCO)	8.202	5.775	1,42
Troškovi poreza i doprinosa	573	504	1,13
Članarina IOSCO	17.623	17.431	1,01
UKUPNO	405.783	375.077	1,08

Tabela 44. Struktura rashoda Komisije u periodu 01.01. - 30.06.2021. godine

Ukupni rashodi u prvom polugodištu 2021. godine ostvareni su u iznosu od 405.773 KM. Najznačajnije stavke poslovnih rashoda su troškovi bruto zarada, dok kod materijalnih troškova u najvećem iznosu participiraju troškovi održavanja opreme, troškovi električne energije i komunalnih usluga. Takođe, značajnu stavku ukupnih troškova čine troškovi članarine IOSCO.

Slika 27. Struktura rashoda Komisije u prvom polugodištu 2021. godine

3. Вишак прихода над rashodima

Ukupni prihodi u prvom polugodištu 2021. godine iznose 446.145 KM, a ukupni rashodi iznose 405.783 KM. Budući da su prihodi veći od rashoda, u izvještajnom periodu ostvaren je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 40.362 KM.

	Ostvareno u periodu 01.01-30.06.2021.	Ostvareno u periodu 01.01-30.06.2020.	Ostvareno 2021/2020
Ukupni prihodi	446.145	303.180	1,47
Ukupni rashodi	405.783	375.077	1,08
Višak prihoda nad rashodima	40.362	-71.897	

Tabela 45. Prihodi/rashodi Komisije u periodu 01.01 - 30.06.2021. godine

4. Kapitalni izdaci i ostale nabavke

U toku prvog polugodištu 2021. godine Komisija je imala nabavku osnovnih sredstava u vrijednosti od 30.989 KM, a isti se u najvećem dijelu odnose na nabavku računarske opreme - server i računari.